

EU4Recovery
ПОСИЛЮЄМО ГРОМАДИ В УКРАЇНІ

Фінансується
Європейським Союзом

ПРОФІЛЬ НІЖИНСЬКОЇ МІСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ

ЧЕРНІГІВСЬКА ОБЛАСТЬ

НІЖИН
2024

Документ підготовлено в межах ініціативи «Розбудова Мережі робочих груп із громадської безпеки та відновлення у семи територіальних громадах Чернігівщини», яку впроваджує ГО «Чернігів Європейський» за сприяння Програми розвитку ООН (UNDP) в Україні і за фінансової підтримки Європейського Союзу, наданої в межах проєкту «EU4Recovery – Розширення можливостей громад в Україні».

Думки, висновки та рекомендації, висловлені у публікації, належать виключно авторам/авторкам, та не обов'язково відображають офіційну позицію UNDP, Європейського Союзу та/або інших міжнародних партнерів.

ЗМІСТ

Перелік скорочень	4
Паспорт громади	6
1. ЗАГАЛЬНИЙ ОПИС НІЖИНСЬКОЇ МТГ	9
1.1. Історичний контекст та основні відомості про громаду	9
1.2. Соціально-демографічна характеристика громади	13
1.3. Економічний профіль	24
1.4. Громадська безпека	27
1.5. Транспортна інфраструктура	30
1.6. Органи місцевого самоврядування	31
1.7. Гендерний профіль	32
2. СТРАТЕГІЯ НІЖИНСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ	35
3. ОСНОВНІ ПРОГРАМНІ ДОКУМЕНТИ МІСЦЕВОГО РІВНЯ	39
4. ОСНОВНІ ЗАЦІКАВЛЕНІ СТОРОНИ В ПРОЦЕСІ МОБІЛІЗАЦІЇ ГРОМАДИ	45
5. ДОСВІД СПІВПРАЦІ З МІЖНАРОДНИМИ ТА НАЦІОНАЛЬНИМИ ОРГАНІЗАЦІЯМИ, РЕАЛІЗОВАНІ ПРОЄКТИ	51
6. ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ГРОМАДИ	59
6.1. Результати соціологічного дослідження	59
6.2. SWOT-аналіз Ніжинської громади	71
6.3. Сценарії розвитку Ніжинської МТГ	73
6.4. Виклики, цілі та завдання	75
6.5. Можливості та бажані ініціативи	79
ВИСНОВКИ	85

ПЕРЕЛІК СКОРОЧЕНЬ

АПК	агропромисловий комплекс
АРР	Агенція регіонального розвитку
АТО	Антитерористична операція
ВВП	валовий внутрішній продукт
ВНС	водонасосна станція
ВП	виробниче підприємство
ВПО	внутрішньо переміщені особи
ВРП	валовий регіональний продукт
га	гектар
ГО	громадська організація
ДНЗ	дошкільний навчальний заклад
ДП	державне підприємство
ДФРР	Державний фонд регіонального розвитку
ДЮСШ	дитячо-юнацька спортивна школа
ЄБРР	Європейський банк реконструкції та Розвитку
ЄІБ	Європейський інвестиційний банк
ЄС	Європейський Союз
ЖКГ	житлово-комунальне господарство
ЗМІ	засоби масової інформації
ЗУ	Закон України
кВ	кіловольт
кВт	кіловат
КМУ	Кабінет Міністрів України
КП	комунальне підприємство
КУ	комунальна установа
МБРР	Міжнародний банк реконструкції та розвитку
МВт	мегават
Мінрегіон	Міністерство регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України
МіО	моніторинг і оцінка
млн	мільйон
млрд	мільярд

МСБ	малий та середній бізнес
МТД	міжнародна технічна допомога
НМЦСС	Ніжинський міський центр соціальних служб
ОВА	Обласна військова адміністрація
ОДА	Обласна державна адміністрація
ОМС	органи місцевого самоврядування
ТГ	територіальна громада
ПП	приватне підприємство
ПрАТ	приватне акціонерне товариство
ПРООН	Програма розвитку ООН в Україні
СБРР	Світовий банк реконструкції та розвитку
СОТ	Світова організація торгівлі
США	Сполучені Штати Америки
ТЗ	технічне завдання на проєкт місцевого розвитку
ТОВ	Товариство з обмеженою відповідальністю
ТПВ	тверді побутові відходи
ФОП	фізична особа-підприємець
ЦНАП	Центр надання адміністративних послуг

ПАСПОРТ ГРОМАДИ

Фото 1.1. Площа
Авторка: Катерина Гуторка

НАВЧАЛЬНІ ЗАКЛАДИ

ДОСТУПНІСТЬ БУДІВЕЛЬ УКАЗАНИХ УСТАНОВ ДЛЯ МАЛОМОБІЛЬНИХ ЛЮДЕЙ (НАЯВНІСТЬ ПАНДУСУ, ЛІФТУ)

ЧАС РОБОТИ

7:00–18:00 (понеділок – п'ятниця), доступність місць у садку: батьки-працівники критичної інфраструктури – так, інші – у порядку черги. Наявні туалети з індивідуальними кабінками, утеплення освітніх закладів та система опалення

*** НАЙБЛИЖЧА
УСТАНОВА:**
М. КИЇВ В 157 КМ
ВІД НИЖИНА

МЕДИЧНІ ЗАКЛАДИ

ДОСТУПНІСТЬ БУДІВЕЛЬ УКАЗАНИХ УСТАНОВ ДЛЯ МАЛОМОБІЛЬНИХ ЛЮДЕЙ (НАЯВНІСТЬ ПАНДУСУ, ЛІФТУ)

Обладнано доступний кабінет гінекології, наявне обладнання для діагностики, є кімната матері і дитини та туалетна кімната.

*** НАЙБЛИЖЧА
УСТАНОВА:**
М. ЧЕРНІГІВ В 90 КМ
ВІД НИЖИНА

ЗАКЛАДИ КУЛЬТУРИ ТА СПОРТУ

13 МУЗЕЇ

4 БІБЛІОТЕКИ

1/1 БУДИНКИ КУЛЬТУРИ/
ТЕАТРИ

18 ЗАКЛАДИ
СПОРТУ

3 ШКОЛИ
ІНШІ ЗАКЛАДИ
КУЛЬТУРИ

ДОСТУПНІСТЬ БУДІВЕЛЬ УКАЗАНИХ УСТАНОВ ДЛЯ МАЛОМОБІЛЬНИХ ЛЮДЕЙ (НАЯВНІСТЬ ПАНДУСУ, ЛІФТУ)

**ЧАС
РОБОТИ**

Музей – 8:00–17:00
Будинок культури – 9:00–18:00

Бібліотеки – 9:00–18:00
Мистецькі школи – 7:00–18:00

ДОСТУПНІ
 НЕДОСТУПНІ

СОЦІАЛЬНІ СЛУЖБИ

1 ТЕРИТОРІАЛЬНІ
ЦЕНТРИ СОЦ.
ОБСЛУГОВУВАННЯ

1 СЛУЖБИ ДЛЯ
СІМ'І, ДІТЕЙ
ТА МОЛОДІ

3 ЦЕНТРИ ІНКЛЮЗІЇ /
РЕАБІЛІТАЦІЙНІ
ЦЕНТРИ ДЛЯ ДІТЕЙ
З ІНВАЛІДНІСТЮ

2 СЛУЖБИ З
ЗАПОБІГАННЯ
ТА ПРОТИДІЇ
НАСИЛЬСТВУ

2 БУДИНКИ-
ІНТЕРНАТИ/
ПРИТУЛКИ

2 ІНШІ
СОЦІАЛЬНІ
СЛУЖБИ

ДОСТУПНІСТЬ БУДІВЕЛЬ УКАЗАНИХ УСТАНОВ ДЛЯ МАЛОМОБІЛЬНИХ ЛЮДЕЙ (НАЯВНІСТЬ ПАНДУСУ, ЛІФТУ)

ДОЗВІЛЛЯ ДІТЕЙ ТА МОЛОДІ

1 МОЛОДІЖНІ
ЦЕНТРИ/ХАБИ

< 20 ПОЗАШКІЛЬНІ
НАВЧАЛЬНІ ЗАКЛАДИ

3 КОМУНАЛЬНІ
ЗАКЛАДИ

< 8 АМАТОРСЬКІ
КОЛЕКТИВИ

ДОСТУПНІСТЬ БУДІВЕЛЬ УКАЗАНИХ УСТАНОВ ДЛЯ МАЛОМОБІЛЬНИХ ЛЮДЕЙ (НАЯВНІСТЬ ПАНДУСУ, ЛІФТУ)

01.

ЗАГАЛЬНИЙ ОПИС ГРОМАДИ

1.1. ІСТОРИЧНИЙ КОНТЕКСТ ТА ОСНОВНІ ВІДОМОСТІ ПРО ГРОМАДУ

Рисунок 1. Склад Ніжинської МТГ

Ніжинська міська територіальна громада розташована на півночі України – майже в центрі Чернігівської області. Це південна межа природно-географічної зони українського Полісся. Рельєф рівнинний. Висота над рівнем моря – 118 м. Клімат – помірно континентальний з достатньою кількістю опадів, теплим літом і порівняно м'якою зимою.

Таблиця 1. Основні відомості про громаду

ПЛОЩА ГРОМАДИ	НАСЕЛЕННЯ
131,4 км ²	62 379
СКЛАД ГРОМАДИ	СТАРОСТИНСЬКИЙ ОКРУГ
5 населених пунктів: 1 міський (Ніжин), 4 сільських (Кунашів-ка, Наумівське, Паливода, Переяслів-ка)	Кунашівсько-Переяслівський
ВІДСТАНЬ ДО СТОЛИЦІ	ВІДСТАНЬ ДО ОБЛАСНОГО ЦЕНТРУ (Чернігів)
157 км	90 км
КОРИСНІ КОПАЛИНИ	ВОДНІ РЕСУРСИ
пісок, глина	річка Остер, каскад ставків

Громада дуже компактна, максимальна відстань від адміністративного центру до найвіддаленішого населеного пункту (с. Переяслівка) – 11,4 км.

Ніжин – поліконфесійна громада. Тут діють різні православні церкви (ПЦУ та УПЦ), греко- та римо-католики, протестантська, іудейська громади. Працюють два монастирі: жіночий та чоловічий.

У межах міста розташовано дві території природно-заповідного фонду Чернігівської області. Перший – найстаріший у місті Графський парк, заснований у другій половині XVIII ст. Це пам'ятка садово-паркового мистецтва місцевого значення загальною площею 5 га, що налічує близько 100 рідкісних порід дерев і кущів. Нині знаходиться у доволі занедбаному стані та потребує санації. Другий – ландшафтний заказник місцевого значення «Чирвине» із загальною площею 4,3 га.

Також у межах міста є ліс (8 га) та чотири сквери.

Рисунок 2. Зображення з літопису 1078 р.

Ніжин належить до найдавніших міст України, витоки якого починаються за часів Київської Русі, йому понад 1000 років (перша згадка про Ніжин знайдена в літописі 1078 р.). Це одне з небагатьох давніх міст, у якому збережений унікальний історико-архітектурний комплекс пам'яток історії, архітектури та культури. Найбільшого значення Ніжин здобув за часів української козацької держави – Гетьманщини. Тоді місто стало столицею козацького полку та опинилося у вирі доленосних, а часом трагічних подій. Чи не найвідоміші з них – Чорна рада (1667 р.) та обрання на гетьманство в Ніжині Івана Брюховецького. Водночас місто успішно розвивалося як ремісничий і торговельний центр, набувши традиційних для нього рис багатонаціональності та полікультурності.

ВИДАТНІ ОСОБИСТОСТІ, ПОВ'ЯЗАНІ З НІЖИНОМ:

- Микола Гоголь (письменник, драматург, критик публіцист);
- Микола Самокиш (художник);
- Сергій Корольов (основоположник космонавтики);
- Юрій Лисянський (першовідкривач Антарктиди);
- Марія Заньковецька (актриса);
- Марк Бернес (співак і поет);
- Ольга Хохлова (балерина).

ІСТОРИКО-КУЛЬТУРНІ ПАМ'ЯТКИ:

- понад 300 історичних будівель;
- шість пам'яток археології, 55 – історії, 12 – монументального мистецтва;
- козацьке бароко – український стиль.

ІСТОРИКО-КУЛЬТУРНІ КОМПЛЕКСИ:

- Грецьке братство;
- Миколаївський собор;
- Благовіщенський монастир;
- вулиця Гоголя та центральний сквер;
- Ніжинський замок.

НАЙСТАРІШІ АРХІТЕКТУРНІ ПАМ'ЯТКИ:

- Миколаївський собор;
- Благовіщенський собор (1702-1716 рр.);
- ансамбль грецьких храмів (Михайлівська, Всіхсвятська, Троїцька церкви).

У 2017 р. Ніжин став одним із переможців всеукраїнської акції «Сім чудес України: історичні міста та містечка», який проводив Фонд Миколи Томенка «Рідна країна».

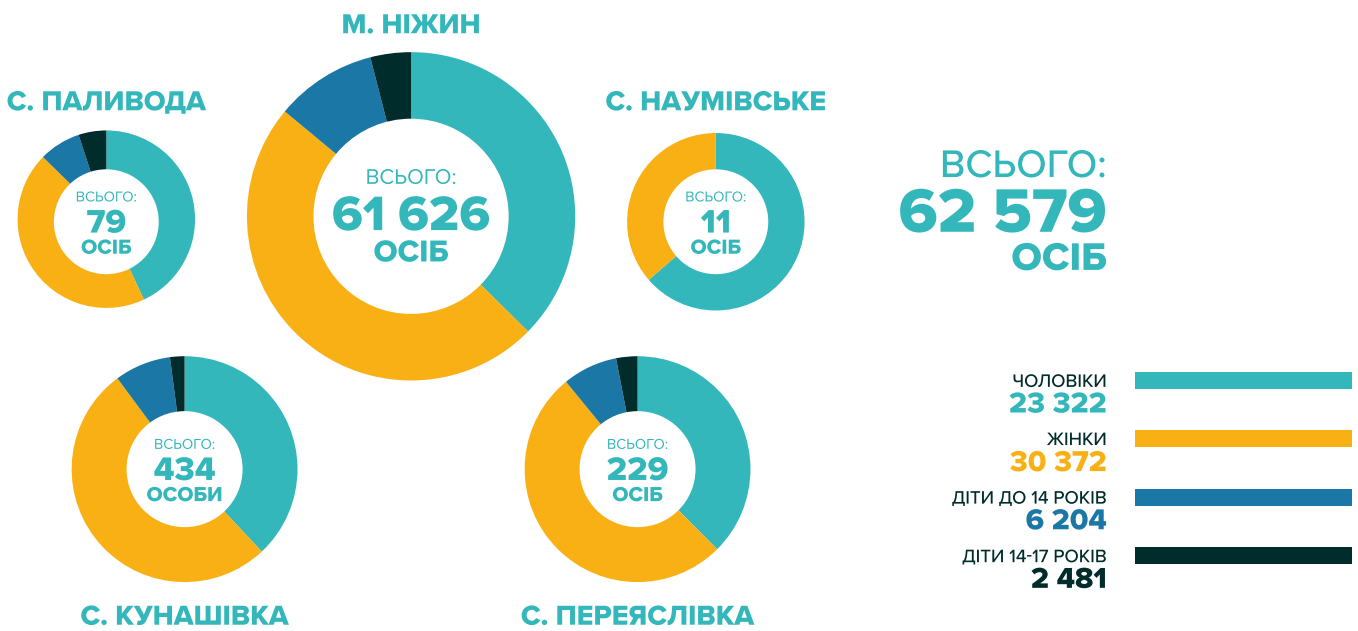
Села Кунашівсько-Переяславського старостинського округу історично тісно пов'язані з Ніжином. Це козацькі села, які колись належали до Ніжинського козацького полку.

**НІЖИН – ІСТОРИЧНА ТА КУЛЬТУРНА ПЕРЛИНА
УКРАЇНСЬКОГО ПОЛІССЯ, ОВІЯНА ГОГОЛІВСЬКОЮ
МІСТИКОЮ. ПРИЯЗНА ДО ІННОВАЦІЙ ТА БІЗНЕСУ,
КОМФОРТНА, БЕЗПЕЧНА, ДРУЖНЯ ДО ДОВКІЛЛЯ
ГРОМАДА ІЗ СУЧАСНОЮ СФЕРОЮ ПОСЛУГ ТА
ПРОМИСЛОВІСТЮ, ПОТУЖНИЙ ТРАНСПОРТНО-
ЛОГІСТИЧНИЙ ВУЗОЛ. УНІВЕРСИТЕТСЬКЕ МІСТО
ЯКІСНОЇ ОСВІТИ ТА СПОРТИВНИХ ЗВИТЯГ.**

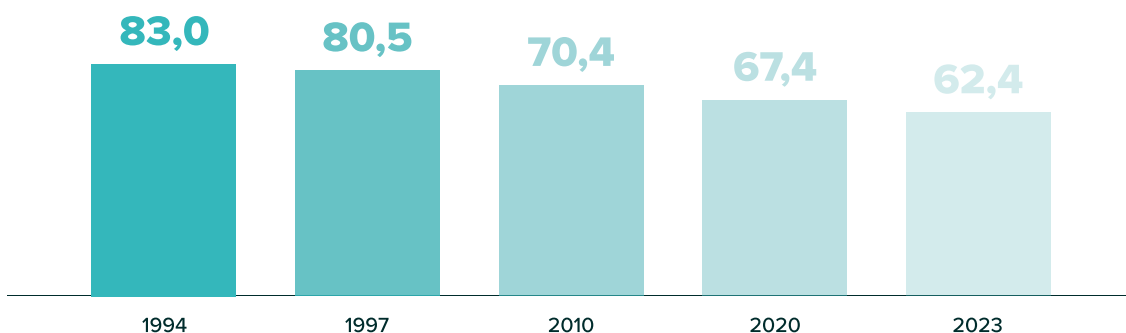
1.2. СОЦІАЛЬНО-ДЕМОГРАФІЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА ГРОМАДИ

Переважаюча більшість мешканців Ніжина – переселенці з навколишніх сіл. Окрім того, посилюється відтік мешканців до більших міст та за кордон. Особливо негативного характеру процес міграції набув у 2022 році у зв'язку з повномасштабною військовою агресією РФ.

Таблиця 2. Населення Ніжинської міської територіальної громади, осіб
Державна служба статистики України, станом на 01.01.2024 р.

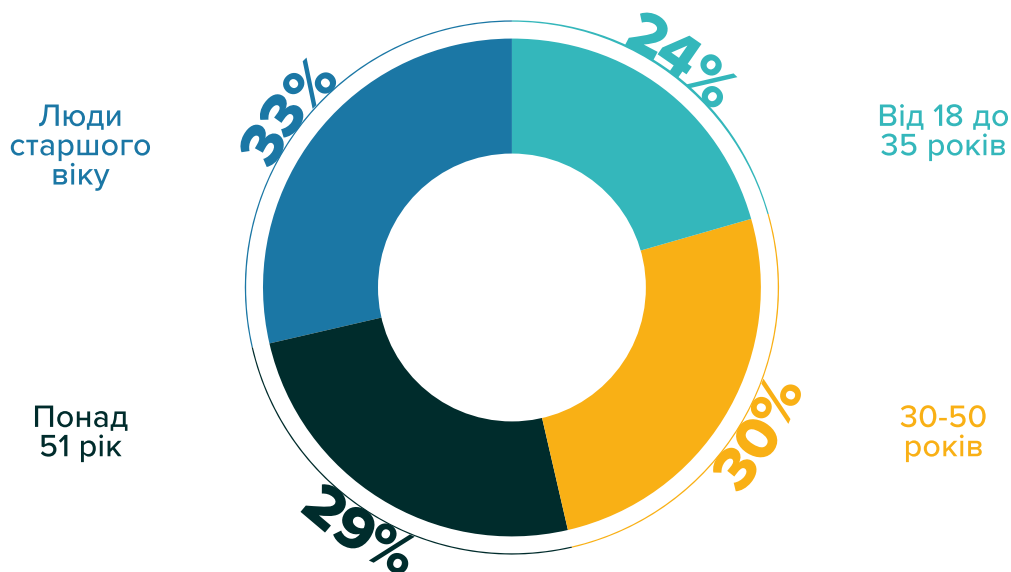
Таблиця 3. Зміна демографічної ситуації по рокам, тис. осіб

Таблиця 4. Етнічний склад міста

Таблиця 5. Вікова структура населення, %

Ніжин – наймолодше місто Чернігівської області з точки зору віку його жителів. Це пояснюється діяльністю на його території чотирьох ВНЗ, що підслює вплив молоді на життя громади.

Серед мешканців громади — багато вразливих категорій. Окрім людей старшого віку, питому частку складають ветерани (зокрема АТО/ООС) – 748 осіб, люди з інвалідністю – 5138, внутрішньо переміщені особи – 2004.

МЕДИЦИНА

Пріоритетні напрями розвитку:

- покращення якості амбулаторної та стаціонарної допомоги через упровадження новітніх лікувально-діагностичних технологій;
- покращення матеріально-технічної бази медичних закладів громади.

Медичну допомогу надає багатофункціональна лікарня КНП **«Ніжинська ЦМЛ ім. М. Галицького»**:

- стаціонар на 425 ліжок;
- поліклініка на 700 відвідувань за зміну.

Комунальне некомерційне підприємство **«Ніжинський міський центр первинної медико-санітарної допомоги»** (далі Центр) функціонує у складі дев'яти амбулаторій загальної практики-сімейної медицини. Наразі з лікарями Центру уклали декларації щодо надання первинної медичної допомоги 56,5 тис. пацієнтів та пацієнток.

У зв'язку з високими рейтинговими показниками закладу в Україні Центр був обраний та бере участь у трьох пілотних проєктах UNDP в Україні та ЮНІСЕФ, а саме:

- допологовий та післяпологовий патронаж дітей віком від 0 до 3-х років;
- доконтактна профілактика ВІЛ-інфекції;
- упровадження телемедицини.

КНП **«Ніжинський міський пологовий будинок»** надає медичну допомогу за такими напрямками: хірургічна допомога дорослим та дітям, стаціонарна допомога дорослим та дітям без хірургічних втручань, амбулаторна допомога, медична допомога при пологах, гістероскопія, амбулаторне ведення вагітних. Кількість ліжок – 90.

КНП **«Ніжинська міська стоматологічна поліклініка»** уклала на рік договір із НСЗУ про надання медичних послуг за пакетом «Стоматологічна допомога дорослим та дітям».

Медзаклади працюють у медичній інформаційній системі Helsi та впроваджують електронний документообіг. Такі зусилля даються взнаки — показники якості надання медичних послуг та стану здоров'я пацієнтів покращуються.

Ніжинський медичний коледж готує молодший та середній медичний персонал, таким чином знімаючи кадрові питання щодо медичного напрямку — щороку заклад випускає понад 500 спеціалістів.

Активно розвивається приватний сектор медичних послуг: працює 31 аптека, особливо багато приватних стоматологічних клінік (переважно це лікарі-ФОП).

ОСВІТА

Фото 3. Свято Першого дзвоника

Авторка: Лілія Ясанська

Освітній процес у громаді здійснюють 35 закладів (серед них чотири структурні підрозділи) та установ, які підпорядковані Управлінню освіти.

П'ятнадцять закладів дошкільної освіти і три дошкільні структурні підрозділи.

П'ятнадцять закладів надають послуги загальної середньої освіти.

Послуги позашкільної освіти надають два заклади позашкільної освіти та позашкільний структурний підрозділ – Центр національно-патріотичного виховання, туризму та краєзнавства учнівської молоді у Ніжинській гімназії № 3.

Через необхідність запровадження навчання з використанням технологій дистанційного навчання актуальною стала цифровізація освітньої галузі. У березні 2023 року розроблена і практично запроваджена у дію єдина для всіх закладів міська освітня платформа на базі Moodle.

Електронні журнали на платформі «Нові знання» використовують гімназія № 6 та ЗОШ I-III ступенів № 7. Із серпня 2023 року ЗОШ I-III ступенів № 15 розпочала процес запровадження електронних журналів та щоденників. Гімназія № 1 співпрацює з освітньою інформаційною платформою МОН України EDDY.

КУЛЬТУРА

Фото 4. Народний аматорський ансамбль «Червона калина»
Автор: Валерій Кичко

Мережа закладів культури

- Комунальний заклад Ніжинський міський будинок культури;
- Ніжинський краєзнавчий музей імені Івана Спаського.
Відділи: історії м. Ніжина, «Природа Приостер'я», художній, «Поштова станція», археології та історії підземного Ніжина, «Меморіальний будинок-музей Юрія Лисянського», фондів;
- Ніжинська централізована бібліотечна система: центральна міська бібліотека, філіал 2, філіал 3 для дітей, філіал 4;
- Комунальний заклад позашкільної мистецької освіти «Ніжинська хореографічна школа» Ніжинської міської ради;
- Комунальний заклад позашкільної мистецької освіти «Ніжинська музична школа» Ніжинської міської ради;
- Мистецька школа при комунальному закладі «Ніжинський фаховий коледж культури і мистецтв імені Марії Заньковецької»;

- Народний музей українського старовинного костюму та побуту Ніжинської хореографічної школи;
- Ніжинський академічний український драматичний театр імені Михайла Коцюбинського;
- Музейний комплекс Ніжинського державного університету імені М. Гоголя: Музей «Homo sovieticus»; Музей історії Ніжинської вищої школи; Музей Миколи Гоголя; Картинна галерея НДУ; Музей рідкісної книги імені Г. П. Васильківського;
- Комунальний заклад «Ніжинський фаховий коледж культури і мистецтв імені Марії Заньковецької» Чернігівської обласної ради.

Творчі колективи міста, які мають почесне звання «народний/зразковий»: 16 (відповідно 7 і 9).

Традиційні культурно-мистецькі заходи в громаді:

- Покровський ярмарок: вікова традиція (жовтень);
- День міста (травень);
- Історична ретроспектива: перформанс «Ніжин О'ЖИВ» (травень);
- Музейна ніч (травень);
- Велич смаку: фестиваль «Його величність Ніжинський огірок» (вересень);
- Мереживо сучасності та спадщини: МИ УКРАЇНЦІ (серпень);
- Магія купальської папороті (липень);

Фото 5. Покровський ярмарок

Автор: Валерій Кичко

- Різдвяна симфонія: Ніжинська коляда в обіймах давніх традицій та звичаїв (грудень);
- Великодній ФЕСТ у Ніжині (квітень – травень);
- Сцена мрій: новорічний донат (грудень);
- Відкритий фестиваль-конкурс народно-пісенного мистецтва імені композитора Івана Синиці «Пливи, мій віночку» (листопад).

Загальна кількість пам'яток, занесених до Державного реєстру нерухомих пам'яток України:

- за категорією національного значення – 28;
- за категорією місцевого значення – 209.

ФІЗИЧНА КУЛЬТУРА І СПОРТ

У місті Ніжині функціонують **5 спортивних шкіл**, у 13 секціях яких займаються 1110 дітей і з якими працюють 42 тренери:

Ніжинська КДЮСШ: відділення боксу – 57 вихованців;

- відділення велосипедного спорту – 22 вихованця;
- відділення волейболу – 70 вихованців;
- відділення легкої атлетики – 47 вихованців;
- відділення карате – 78 вихованців;
- відділення художньої гімнастики – 76 вихованців.

Фото 6. Культурне життя міста

Фото з архіву пресслужби Ніжинської міської ради

Фото 7. Велопробіг

Авторка: Анна Лебедева

Фото 8. Петро Іванов, боксер

З інтернет-джерел

Ніжинська ДЮСФШ: відділення футболу – 268 вихованців.

Ніжинська ДЮСШШ: відділення шахів – 143 вихованця.

Ніжинська КДЮСШ «Дзюдо»: відділення дзюдо – 146 вихованців;

- відділення боротьби самбо – 38 вихованців.

Ніжинська КДЮСШ НМО ФСТ «Спартак»:

- відділення хортингу – 54 вихованця;
- відділення бойового самбо – 60 вихованців;
- відділення спортивної гімнастики – 51 вихованець.

Крім спортивних шкіл, у місті створені умови для роботи **16 спортивних клубів і міських федерацій**, які у своїй діяльності спрямовані як на спорт вищих досягнень, так і на фізкультурно-оздоровчу роботу. У стінах спортивних клубів культивується сім видів спорту і займається 800 чоловік.

Спортивні федерації: Ніжинська міська організація «Федерація футболу м. Ніжин», Федерація дзюдо міста Ніжин, Федерація боксу та кікбоксингу Ніжинщини, Федерація настільного тенісу Ніжинщини, Федерація спортивної гімнастики,

Громадська організація «Федерація боксу Ніжин», Федерація шахів м. Ніжин, Федерація з бойового самбо м. Ніжин, Громадська організація «Федерація самбо м. Ніжин», Федерація з хортингу м. Ніжин, ГО «НМФСТУ».

Функціонує спортивна зала МЦ «Спорт для всіх». Основною спортивною залогою для проведення навчально-тренувальних зборів та проведення ігор з футболу є ФОК гімназії № 9.

Відомі спортсмени:

- Вихованка КДЮСШ «Дзюдо» Крістіна Опанасенко – майстерка спорту України з дзюдо (I ДАН), чемпіонка України серед кадетів до 18 років, бронзова призерка (у ваговій категорії 63 кг та змішаному командному турнірі) XVII літнього Європейського юнацького олімпійського фестивалю 2023 року, що проходив у м. Марібор (Республіка Словенія), 23–29 липня 2023 р.; учасниця кубків Європи (м. Б'єльсько-Б'яла, Польща; м. Теплице, Чехія; м. Загреб, Хорватія); учасниця Чемпіонату Європи серед кадетів до 18 років (5 місце), що відбувся в м. Одівелаш (Португалія), 22–24 червня 2023 року та Чемпіонату світу серед кадетів до 18 років, 23–27 серпня 2023р. м. Загреб, Хорватія.
- Вихованець Ніжинської КДЮСШ Петро Іванов – чемпіон світу з боксу у другій середній вазі за версією WBC Youth і непереможний професійний боксер з України. Станом на червень 2023 року він є чемпіоном світу за версією IBF International у суперсередній вазі. Зараз українець посідає 7-е місце у світовому рейтингу IBF, 21-ше у WBC, 7-е в EBU і 14-е в IBO.
- Вихованка КДЮСШ «Дзюдо» Чистякова Наталія – майстерка спорту міжнародного класу з дзюдо, багаторазова чемпіонка України, неодноразова чемпіонка кубків Європи, переможниця юніорських чемпіонатів Європи та світу з дзюдо та самбо.

За результатами виступів на змаганнях різного рівня міським спортсменам було присвоєно розряди:

КМС – 9 (бокс);

I розряд – 17 (дзюдо, бойове самбо, легка атлетика, бокс);

II розряд – 13 (легка атлетика, шахи, хортинг, бойове самбо, боротьба самбо, дзюдо, гімнастика спортивна);

III розряд – 10 (шахи, легка атлетика, гімнастика спортивна, бойове самбо).

Здобутки та перемоги для громади у 2023 році принесли:

Горбач Катерина – посіла I місце на чемпіонаті України з легкої атлетики (семиборство).

Борець Олександр, Гомоляко Андрій, Сенчугов Даниїл – посіли III місце на чемпіонаті України з легкої атлетики.

Литовченко Валерія, Опанасенко Сергій – посіли III місце на чемпіонаті України з боксу.

Шакитко Богдан – посів I місце на чемпіонаті України з боксу.

Таблиця 6. Громадська активність та волонтерська діяльність, кількість організацій

ГРОМАДСЬКИЙ СЕКТОР		
Громадські організації	Діалогові майданчики/Хаби	Громадські ради (включно з молодіжними радами)
Зареєстровано 218	<10	3
Доступність 1. Оцініть доступність будівель указаних установ для маломобільних людей (наявність пандусу, ліфту)		
Неможливо поррахувати	Доступні	Доступні (2) Недоступні (1)

Щодо інформаційних ресурсів. На теренах громади діють місцеві друковані видання: газети «Вісті», «Ніжинський ринок», «Свідомий погляд», інтернет-видання «Нежатин», «Уездные новости», «Мій Ніжин», «Новини Ніжина», що користуються досить великою популярністю серед мешканців громади.

На сьогодні в громаді присутні й філії національних медіа: радіостанція «Хіт-FM», «Ретро FM», «Радіо мелодія».

На початку року були розроблені: Програма сприяння розвитку волонтерства Ніжинської територіальної громади на 2023–2027 роки та Порядок надання фінансової підтримки громадським організаціям, що здійснюють волонтерську діяльність на території Ніжинської МТГ, за рахунок коштів бюджету Ніжинської МТГ, які були затверджені у 2023 році рішенням Ніжинської міської ради.

Таблиця 7. Перелік дієвих громадських організацій

«Час для нас»
«Ніжинська Гільдія митців»
«МІСТО Н»
«Ніжин Сканді-тур»
«Інвестиційний та соціальний розвиток»
«Спілка самаритян України (Чернігівська асоціація)»
«УТОГ»
«Спілка жінок Ніжина»
Ліга «Ділова жінка»
«Лабораторія ініціативної молоді»
Гімназія №2
«Ніжинська об'єднана міськрайонна спілка ветеранів АТО «Патріот»»
«Центр освітніх та громадських ініціатив»
БО «БФ «Українська незламна душа»»
«Ніжинське археологічне товариство при НДУ імені Миколи Гоголя»
«Ніжинська міська організація ветеранів України»
«АСОЦІАЦІЯ СПОРТИВНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ НІЖИНА»
ПОЛІГРАНОС
Товариство захисту тварин міста «Планета добра»

Основними напрямками діяльності ГО є:

- гуманітарна допомога для українців;
- закупівля амуніції та техніки;
- пошук і доставка ліків;
- евакуація людей з окупованих та небезпечних місць;
- плетіння маскувальних сіток тощо.

Волонтерство стало частиною світогляду містян. Волонтерська спільнота Ніжина охоплює практично усі напрями життєдіяльності, але головною залишається допомога захисникам України. Масштабність волонтерства – соціального, молодіжного, фандрейзингового, міжнародного – це ознака наявності громадянського суспільства, того, що люди готові нести відповідальність за свою громаду та країну.

1.3. ЕКОНОМІЧНИЙ ПРОФІЛЬ

Таблиця 8. Економічний профіль громади

ПРИВАТНИЙ СЕКТОР											
Кількість підприємств (великий і середній бізнес)				Кількість приватних підприємців (малий бізнес)				Кількість соціально відповідальних підприємств			
7				Кількість ФОП: 3835				–			
РІЧНИЙ МІСЦЕВИЙ БЮДЖЕТ (У ГРН)											
Надходження				Видатки				Інвестиції			
2022 р.		2023 р.		2022 р.		2023 р.		2022 р.		2023 р.	
план	факт	план	факт	план	факт	план	факт	план	факт	план	факт
704987300	728861382	725068546	786710259	735405175	658602222	821168239	785778350	65607089	54911485	89000982	49544730

Розмір середньомісячної заробітної плати – 11 853 грн (за січень 2022 року). Розмір середньомісячної пенсії – 4176 грн. У бюджеті Ніжинської міської територіальної громади на 2024 рік видатки бюджету розвитку заплановані у сумі 45 млн грн. На безпеку передбачено 4,9 млн грн. Аналіз бюджету громади щодо його гендерної збалансованості проводився та використовується у формуванні кошторисів і проектів міських цільових програм.

У громаді функціонує Ніжинський міськрайонний центр зайнятості, який забезпечує комплексне вирішення питань, пов'язаних з реалізацією державної політики зайнятості в місті.

Фото 8. Волонтерський пункт Ніжинської громади

Автор Владислав Содель

Таблиця 9. Зайнятість населення, осіб

Інформація за 9 місяців 2023 року за даними Ніжинського міськрайонного центру зайнятості

На території Ніжинської територіальної громади на перше жовтня 2023 року здійснюють господарську діяльність 1277 юридичних осіб та 3726 фізичних осіб-підприємців.

В умовах повномасштабної збройної агресії РФ проти України суб'єкти господарювання громади не тільки продовжують свою роботу, а й започатковують новий бізнес.

Підвищити безпеку у громаді можна за допомогою реалізації проєктів, бенефіціарами яких будуть:

- безробітні, які мають потребу в отриманні додаткової інформації щодо місцевого ринку праці, а також у додатковому навчанні;
- особи, які мають бізнес-ідеї та зацікавлені у відкритті власної справи (особливо жінки, молодь, ветерани, внутрішньо переміщені особи) та які мають потребу в інформації щодо самозайнятості, підприємництва та ведення бізнесу;
- дійсні суб'єкти МСП, яким для впровадження інноваційної підприємницької діяльності бракує знань та навичок і які мають потребу в регулярних консультаціях та навчальних заходах щодо розвитку інноваційного бізнесу;
- учні старших класів, які мають потребу у профорієнтаційних заходах та навчанні щодо заснування власного бізнесу;
- роботодавці, що мають потребу у працівниках, які пройшли відповідне професійне навчання/перенавчання.

Тривалість воєнного стану вплинула на роботу промислових підприємств Ніжинської міської територіальної громади, що призвело до таких наслідків:

- обмеження торговельно-економічних відносин;
- зростання цін на енергоресурси, паливо та сировину;
- зменшення замовлень та ринків збуту виробленої продукції;
- порушення логістичних маршрутів;
- відтік кваліфікованих кадрів;
- неповна завантаженість виробничих потужностей;
- відсутність обігових коштів.

У структурі промисловості продовжує переважати харчова галузь.

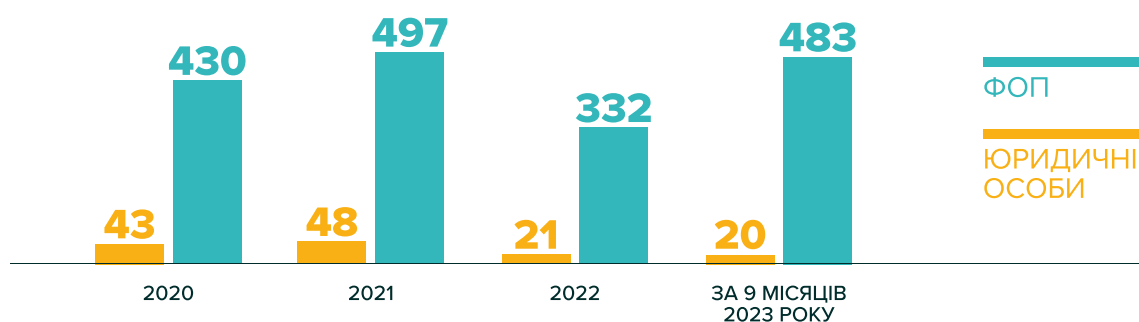
Таблиця 10. Структура промисловості, млн грн

На території Ніжинської територіальної громади на перше жовтня 2023 року здійснюють господарську діяльність 1277 юридичних осіб та 3726 фізичних осіб-підприємців.

В умовах повномасштабної збройної агресії РФ проти України суб'єкти господарювання громади не тільки продовжують свою роботу, а й започатковують новий бізнес.

Таблиця 11. Динаміка реєстрації суб'єктів господарювання

1.4. ГРОМАДСЬКА БЕЗПЕКА

ЗАПОБІГАННЯ ТА ПРОТИДІЯ ДОМАШНЬОМУ НАСИЛЬСТВУ

Ніжинська міська рада стала партнером проекту «Міста і громади, вільні від домашнього насильства» на 2023–2026 роки. Завдяки проекту створено «Денний центр з кризовою кімнатою» при спеціалізованій службі первинного соціально-психологічного консультування осіб, які пережили домашнє та/або гендерне» на базі НМЦСС.

У громаді працюють мобільні бригади з реагування на випадки домашнього насильства, координаційні ради з гендерних питань, проблем сім'ї, запобігання та протидії домашньому та гендерному насильству, торгівлі людьми з метою контролю та належного виконання заходів у сфері запобігання та протидії домашньому та гендерному насильству, міжвідомча робоча група з питань запобігання та протидії домашньому та гендерному насильству.

Таблиця 12. Стан системи безпеки в Ніжині за січень-жовтень 2023 року

ПОКАЗНИК	ЗНАЧЕННЯ
Сума коштів витрачених на облаштування укриттів за рішенням РНБО та дорученням Прем'єр-міністра	14,4 млн грн
Кількість споруд цивільного захисту, де був здійснений поточний ремонт	8 шт. на суму 1547,7 тис. грн
Кількість обстежених захисних споруд на 1 жовтня 2023 року	154
Споруди, що потребують капітального ремонту	16
Перепідготовка посадових осіб у навчально-методичному центрі	80 осіб
Спеціальні об'єктові навчання та тренування	20
Захисні споруди в закладах освіти	20
Укладені угоди з іншими організаціями щодо використання укриттів	6
Кількість закладів, які користуються укриттями інших закладів	2 (гімназія №5, ЗОШ №11)
Залучено поліцію для охорони закладів дошкільної освіти	7

Продовження Таблиці 12

ПОКАЗНИК	ЗНАЧЕННЯ
Участь у проєкті «Спеціаліст з безпеки в освітньому середовищі»	Введено посаду провідного спеціаліста
«Клас безпеки» на базі Ніжинської гімназії №2	1 (відкрито в серпні 2023 року)
Зведення споруд подвійного призначення із захисними властивостями	У 5 закладах освіти
Кількість укриттів на балансі КП «СЄЗ» та КП «КК “Північна”»	32 (16 відремонтовано)

У громаді реалізуються заходи щодо соціальної підтримки малозабезпечених верств населення, сімей з дітьми, соціального захисту осіб з інвалідністю, ветеранів війни і праці та громадян, які постраждали внаслідок аварії на ЧАЕС, соціального обслуговування осіб похилого віку, осіб з інвалідністю та сімей, які перебувають у складних життєвих обставинах, а також забезпечено дотримання в цій сфері чинного законодавства України.

Для покращення якості надання соціальних послуг, розширення їх спектру було створено мобільну соціальну службу з обслуговування на дому, паліативного догляду та натуральної допомоги; облаштовано безбар'єрний доступ (пандус) для маломобільних груп населення; покращено інституційну та організаційну спроможність Університету третього віку при відділенні денного перебування територіального центру – створено Простір соціальної адаптації; покращено якість надання соціальної послуги «натуральна допомога» (прання білизни та одягу) за допомогою створення «Соціальної пральні»; організовано роботу соціального хабу «Ми разом», «гарячої лінії», пункту обміну речей, які були в користуванні, пункту прокату засобів реабілітації і предметів догляду.

Проте існує потреба у запровадженні транспортної послуги «Соціальне таксі»; придбанні спеціалізованого транспортного засобу; покращенні та модернізації матеріально-технічної бази соціальних закладів.

Вагомою ініціативою та реальним кроком для вирішення замовчуваних проблем насильства у громаді було створення Денного центру з кризовою кімнатою для людей, які пережили домашнє та/або гендерне насильство, за сприяння Фонду Народонаселення ООН в Україні (UNFPA), ГО «Інноваційні соціальні рішення» та підтримки Ніжинської міської ради. Це простір, де надаються безкоштовні послуги психолога, юриста, медичного працівника та інших спеціалістів, які можуть допомогти людям, які пережили насильство, подолати емоційні та фізичні труднощі, з якими вони стикаються.

За сприяння ГО «Поліський фонд міжнародних та регіональних досліджень» у межах програми Clear Ніжинським міським центром соціальних служб було облаштовано «Простір соціально-психологічної підтримки осіб, постраждалих внаслідок війни».

Таблиця 13. Послуги з безпеки

Поліція			Державна служба з надзвичайних ситуацій			Центр безпеки	Громадські формування з охорони громадського порядку
Відділ/відділення	Поліцейські станції	Патрулювання	Рятувальні та пожежні служби	Бомбосховища	Система оповіщення		
1	—	4 добових патрулі	1	8 бомбосховищ 58 протирадіаційних укриттів 96 найпростіших	9 (сирени) 1 система оповіщення	—	1
Доступність 1. Оцініть доступність будівель указаних установ для маломобільних людей							
Доступні (1) Недоступні (0)	—	—	—	Доступні (11) Недоступні (151)	—	—	—

Таблиця 14. Доступ до правосуддя

Доступ до правової допомоги			Доступ до судових установ
Наявність/Кількість місцевих центрів та бюро правової допомоги	Наявність адвокатських бюро та адвокатів	Наявність ГО, що надають правову допомогу	Наявність місцевого суду загальної юрисдикції
1	44 адвокати	-	1
Доступність 1. Оцініть доступність будівель указаних установ для маломобільних людей (наявність пандусу, ліфту)			
Немає даних	Немає даних		Доступні (1) Недоступні (0)

1.5. ТРАНСПОРТНА ІНФРАСТРУКТУРА

Перевезення пасажирів по місту Ніжин здійснюється за 14 автобусними маршрутами, які охоплюють усі віддалені мікрорайони міста, включно з Кунашівсько-Переяслівським старостинським округом. Сто відсотків перевізників – приватні підприємства, комунального транспорту міська рада не має. Перевезення пасажирів здійснюють приватні підприємства автобусами малої та середньої місткості.

На сьогодні громадський транспорт не забезпечує бажаний рівень комфорту. **На маршрутах відсутні автобуси з обладнанням для перевезення осіб з інвалідністю, особливо з порушеннями опорно-рухової системи.** Альтернативи йому, крім таксі, немає.

У Ніжина інтенсивне зовнішнє автобусне сполучення. Громада знаходиться на перетині транспортних шляхів, які проходять із заходу на схід та з півночі на південь. Тут працює автостанція, де курсує пасажирський транспорт за міжобласними, обласними та місцевими маршрутами. Ніжин – найбільш зручне місто, аби виїхати звідси у будь-який куточок Чернігівщини.

Ніжин – вузлова дільнична станція 1-го класу Київської дирекції Південно-Західної залізниці. Разом з Бахмачем – це один із двох найбільших залізничних вузлів у регіоні. Крім значних вантажних перевезень, тут курсують численні пасажирські поїзди, зокрема до Чернігова. Крім того, звідси зручно доїхати залізницею до Харкова, Львова, Одеси, інших великих міст.

На території громади є дві залізничні зупинки: «Ніфар» (гілка на Чернігів) та «Приостерне» (гілка на Бахмач). Перша розташована в межах міста, а друга – на території Кунашівсько-Переяславського старостинського округу, приблизно за 1,5 км від його найбільших сіл.

Стратегічно важливе значення має розташований у місті аеродром, який наразі працює і на якому базується спеціальний авіаційний загін оперативно-рятувальної служби цивільного захисту ДСНС України. Це колишній військовий аеродром, здатний приймати великовантажні літаки, але необхідної сервісної інфраструктури він не має. **Для її будівництва, що створить необхідні умови для комерційних перевезень, міська рада має намір використати земельну ділянку комунальної власності поблизу аеродрому.**

Тож поєднання усіх видів транспортного зв'язку (крім водного) дає можливість розвитку Ніжинської громади як логістичного центру Північно-Східної України.

1.6. ОРГАНИ САМОВРЯДУВАННЯ

Таблиця 15. Керівники громади

Посада	Вік	Який термін на посаді	Партійність
Голова Кодола Олександр Михайлович	41	3 роки	«За Майбутнє»
Заступник Вовченко Федір Іванович	43	3 роки	безпартійний
Заступник Смага Сергій Степанович	58	3 роки	безпартійний
Заступник Грозенко Ірина Вікторівна	61	3 роки	«Наш край»
Секретар Хоменко Юрій Юрійович	41	3 роки	«Слуга Народу»

Таблиця 16. Представники ОМС, осіб

	Чоловіки	Жінки
Депутатський корпус	28	9
Члени виконкому	40	88

Таблиця 17. Доступність адміністративних будівель органів влади

Установа	Години прийому	Стан будівлі (центральне опалення, вода і каналізація, туалет)	Доступність для маломобільних осіб	Інтернет-обслуговування
Ніжинська міська рада	08:00 – 17:00	наявні	доступно	наявне

1.7. ГЕНДЕРНИЙ ПРОФІЛЬ

Гендерний підхід є основою для аналізу гендерних потреб і врахування їх у місцевих планах та бюджетах для збільшення кількості гендерно-орієнтованих проектів місцевого розвитку.

Водночас залученість органів місцевого самоврядування, закладів охорони здоров'я, освіти, безпеки та безпосередня активність громадського сектору (проведення опитувань, досліджень, робота депутатів Ніжинської міської ради з прийому громадян) є важливим джерелом отримання найточнішої інформації щодо гендерного розподілу.

На жаль, у зв'язку з початком повномасштабного вторгнення облік даних щодо гендерного розподілу останні два роки не ведеться.

Таблиця 18. Кількість населення Ніжинської ТГ з урахуванням гендерної складової

Продовження Таблиці 18

НАРОДЖУВАНІСТЬ

КОЕФІЦІЄНТ

4,4**СМЕРТНІСТЬ**

КОЕФІЦІЄНТ

19,7

Дані Управління соціального захисту населення Ніжинської міської ради, Державної служби статистики України та Головного управління статистики у Чернігівській області

Жінки відіграють важливу роль у процесі управління та розвитку громади, мають високий рівень соціальної активності та участі у політичному і громадському житті міста.

Так, членами депутатського корпусу є дев'ять жінок (чоловіків – 28 осіб), у виконавчому комітеті працює 88 жінок (чоловіків – 40 осіб).

Жінки як представниці інститутів громадянського суспільства входять до різних консультативно-дорадчих органів, тож можна відзначити суттєве зростання активності та залученості жінок до ухвалення важливих для громади соціальних та економічних рішень і зацікавленість жінок у підвищенні своєї активності.

02.

СТРАТЕГІЯ НІЖИНСЬКОЇ МІСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ

Перша Стратегія Ніжинської територіальної громади була розроблена за підтримки програми U-LEAD з Європою та запроваджена у 2019 році. Наступні зміни внесені в межах співпраці з проектом DOBRE в 2021 році.

У червні 2022 року Ніжинська громада (разом з іншими трьома громадами Чернігівської та Сумської областей) набула статусу пілотної в межах реалізації проекту UNDP в Україні «Розроблення та апробація методології (методичних рекомендацій) та проектів місцевих нормативних актів, спрямованих на забезпечення моніторингу та оцінки Стратегії розвитку територіальної громади».

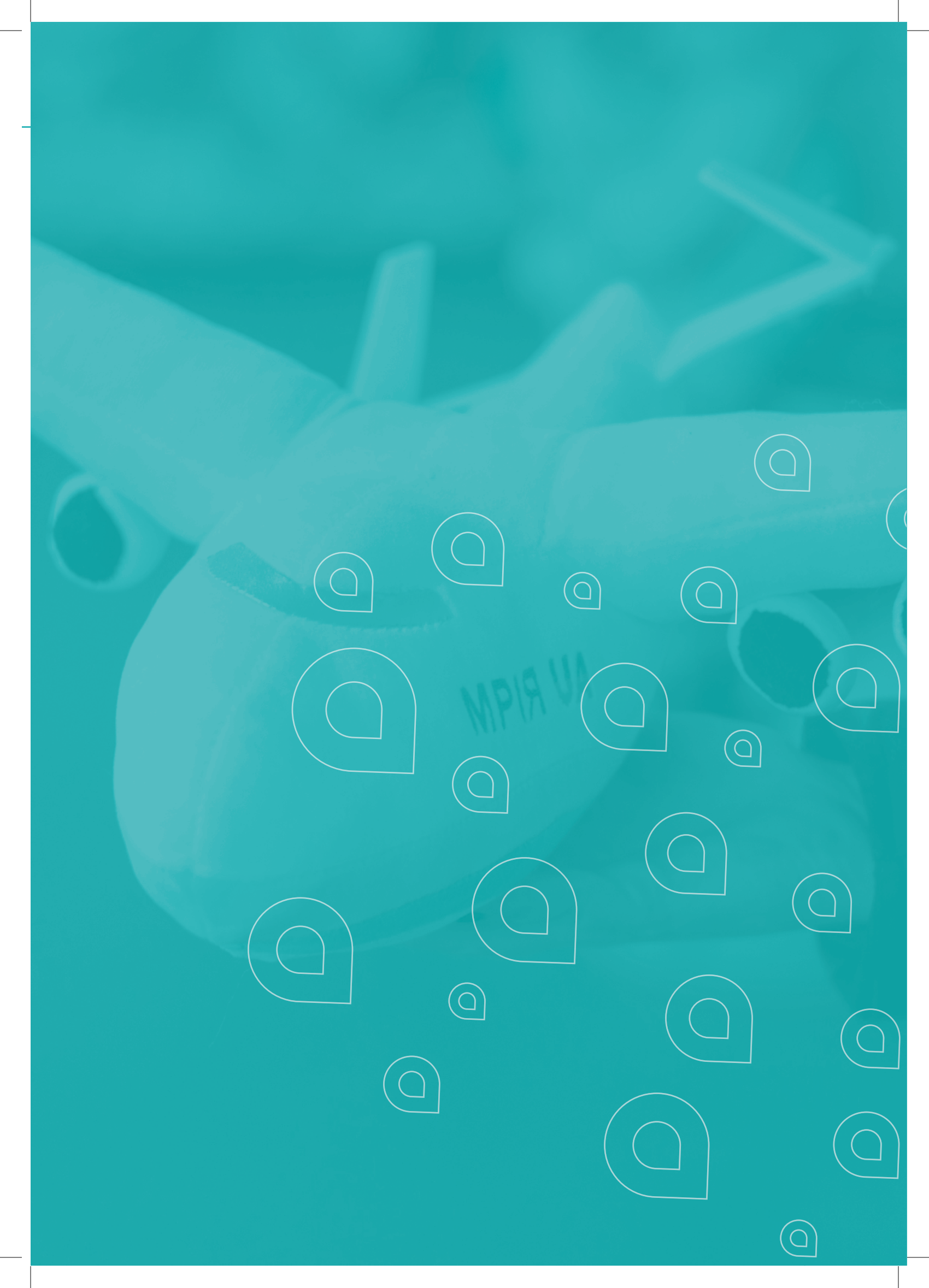
До змістовної частини плану реалізації стратегії покладено проектні ідеї та заходи, які опрацьовані членами робочої групи на основі пропозицій, що надійшли від представників ОМС, громадськості, підприємств, установ та організацій Ніжинської ТГ протягом усього часу роботи над оновленням цього документа.

План реалізації стратегії складається з 157 проектних ідей та заходів.

Цілі та завдання стратегії досягаються й реалізуються через проекти та заходи відповідно до плану заходів із реалізації стратегії у 2023–2027 роках.

Таблиця 19. Стратегічні цілі Ніжинської ТГ та способи їх досягнення

СТРАТЕГІЧНА ЦІЛЬ 1	ЕКОНОМІЧНИЙ РОЗВИТОК ГРОМАДИ, ЩО БАЗУЄТЬСЯ НА МІСЦЕВИХ РЕСУРСАХ
Операційна ціль 1.1	Розвиток МСП
Операційна ціль 1.2	Залучення інвестицій у розвиток громади
Операційна ціль 1.3	Зовнішнє позиціонування громади
Операційна ціль 1.4	Розвиток туристичного потенціалу громади
СТРАТЕГІЧНА ЦІЛЬ 2	ПОКРАЩЕННЯ КОМФОРТУ ПРОЖИВАННЯ, БЕЗПЕКИ ТА ДОВКІЛЛЯ ГРОМАДИ
Операційна ціль 2.1	Просторовий розвиток та привабливий зовнішній вигляд громади
Операційна ціль 2.2	Модернізація комунальної інфраструктури громади
Операційна ціль 2.3	Підвищення рівня безпеки
Операційна ціль 2.4	Розвиток транспортної інфраструктури
Операційна ціль 2.5	Охорона довкілля, відновлення та ощадливе використання природних ресурсів
СТРАТЕГІЧНА ЦІЛЬ 3	РОЗВИТОК СОЦІАЛЬНОГО КАПІТАЛУ ГРОМАДИ
Операційна ціль 3.1	Забезпечення ефективної взаємодії влади з громадськістю
Операційна ціль 3.2	Якісна освіта та інноваційна наука
Операційна ціль 3.3	Підвищення доступності до різнопрофільного культурного та спортивного середовища
Операційна ціль 3.4	Доступна медицина та соціальні послуги для всіх груп мешканців

03.

ОСНОВНІ ПРОГРАМНІ ДОКУМЕНТИ МІСЦЕВОГО РІВНЯ

Таблиця 20. Перелік основних програмних документів місцевого рівня

№	Назва документа	Терміни реалізації, рр.	Бюджет (тис. грн)
1	Програма розвитку цивільного захисту Ніжинської міської територіальної громади на 2024 рік	2021–2025	51 284
2	Міська цільова Програма національно-патріотичного виховання на 2021–2025 роки	2022–2024	355
3	Програма енергоменеджменту (18 сесія від 21 грудня 2021 р.)	2022–2026	174 599
4	Програма реалізації проєкту «Ніжинські грецькі підземелля»	2022–2024	8 400
5	Цільова програма проведення археологічних досліджень у Ніжинській територіальній громаді	2024	2 000

Продовження Таблиці 20

№	Назва документа	Терміни реалізації, рр.	Бюджет (тис. грн)
6	Програма забезпечення житлом осіб, які брали безпосередню участь у заходах зі стримування військової агресії РФ проти України, учасників АТО/ООС та членів їх сімей у Ніжинській міській територіальній громаді	2024	500
7	Програма розвитку фізичної культури та спорту відділу з питань фізичної культури та спорту Ніжинської міської ради	2024	1 458
8	Програма розвитку культури, мистецтва і охорони культурної спадщини	2024	1 032
9	Цільова програма розвитку Комплексної дитячо-юнацької спортивної школи Ніжинського місцевого осередку фізкультурно-спортивного товариства «Спартак»	2024–2026	16 381
10	Міська цільова програма «Реконструкція, розвиток та утримання кладовищ Ніжинської міської територіальній громаді»	2024	1 857
11	Програма запобігання та протидії домашньому насильству на 2023-2024 роки	2023–2024	24
12	Міська програма розвитку та функціонування української мови «Сильна мова – успішна держава»	2022–2026	719
13	Програма розвитку туризму	2022–2024	998
14	Міська цільова програма «Юридичне обслуговування управління житлово-комунального господарства та будівництва Ніжинської міської ради Чернігівської області на 2024 рік»	2024	109
15	Програма забезпечення пожежної безпеки Ніжинської міської територіальній громаді	2024	100
16	Міська програма реалізації повноважень міської ради у галузі земельних відносин	2024	1 937
17	Програма матеріально-технічного забезпечення військових частин для виконання оборонних заходів	2024	10 000

Продовження Таблиці 20

№	Назва документа	Терміни реалізації, рр.	Бюджет (тис. грн)
18	Програма підвищення стійкості територіальних громад до кризових ситуацій, викликаних припиненням надання чи погіршенням якості важливих для їх життєдіяльності послуг або припиненням здійснення життєво важливих функцій Ніжинської міської територіальної громади	2024–2025	203 500
19	Міська програма забезпечення службовим житлом лікарів комунальних медичних закладів Ніжинської міської територіальної громади Чернігівської області	2022–2024	5 000
20	Міська програма забезпечення житлом дітей-сиріт, дітей, які позбавлені батьківського піклування, та осіб з їх числа на 2022–2024 роки	2022–2024	1 807
21	Міська програма захисту прав дітей Ніжинської міської територіальної громади «Дитинство»	2022–2026	2 350
22	Програма сприяння розвитку волонтерства Ніжинської територіальної громади	2023–2027	2 500
23	Програма виплати стипендій обдарованій учнівській та студентській молоді Ніжинської міської територіальної громади	2021–2024	684
24	Програма розвитку малого та середнього підприємництва у Ніжинській міській територіальній громаді	2021–2027	3 962
25	Міська цільова програма з капітального ремонту ліфтів у багатоквартирних житлових будинках Ніжинської міської територіальної громади	2024	1 902
26	Міська цільова програма «Розвиток комунального підприємства	2024	109
27	Міська цільова програма енергозбереження та енергоефективності КП «Ніжинське управління водопровідно-каналізаційного господарства»	2024	540
28	Міська цільова програма «Турбота» на 2024 рік	2024	33 943
29	Програма допризовної підготовки, мобілізаційних заходів Ніжинської міської територіальної громади	2024	1 900

Продовження Таблиці 20

№	Назва документа	Терміни реалізації, рр.	Бюджет (тис. грн)
30	Програма забезпечення діяльності комунального підприємства «Муніципальна служба правопорядку-ВАРТА» Ніжинської міської ради Чернігівської області	2024	3 265
31	Комплексна програма заходів та робіт з територіальної оборони Ніжинської міської територіальної громади	2024	8 090
32	Міська цільова програма «Розробка схем та проектних рішень масового застосування та детального планування на 2024-2025 рр.»	2024–2025	9 238
33	Програма «Соціальний захист учнів закладів загальної середньої освіти Ніжинської міської територіальної громади шляхом організації гарячого харчування у 2024 році»	2024	35 496
34	Міська програма з підтримки випускників закладів загальної середньої освіти, які отримали 200 балів (з одного предмету) і більше за результатами зовнішнього незалежного оцінювання	2024	100
35	Програма громадських оплачуваних робіт Ніжинської міської територіальної громади	2024	832
36	Програма юридичного обслуговування управління соціального захисту населення Ніжинської міської ради Чернігівської області	2024	101
37	Програма з виконання власних повноважень Ніжинської міської ради	2024	1 096
38	Міська програма утримання та забезпечення діяльності КЗ «Ніжинський міський молодіжний центр Ніжинської міської ради»	2024	1 637
39	Міська цільова програма «Молодь Ніжинської міської територіальної громади»	2024	65
40	Комплексна програма підтримки сім'ї, гендерної рівності та протидії торгівлі людьми	2024	126

Продовження Таблиці 20

№	Назва документа	Терміни реалізації, рр.	Бюджет (тис. грн)
41	Міська цільова програма «Удосконалення системи поводження з твердими побутовими відходами, розвитку та збереження зелених насаджень, благоустрою територій Ніжинської міської територіальної громади»	2024	25 224
42	Міська цільова програма «Розвиток та фінансова підтримка комунальних підприємств Ніжинської міської територіальної громади»	2024	33 044
43	Міська цільова програма «Забезпечення функціонування громадських вбиралень»	2024	719
44	Міська цільова програма «Контроль за утриманням домашніх тварин та регулювання чисельності безпритульних тварин гуманними методами»	2024	21 879
45	Міська цільова програма «Охорона навколишнього природного середовища Ніжинської міської територіальної громади»	2024	785

04.

ОСНОВНІ ЗАЦІКАВЛЕНІ СТОРОНИ В ПРОЦЕСІ МОБІЛІЗАЦІЇ ГРОМАДИ

Таблиця 21. Перелік основних сторін, які зацікавлені в процесі мобілізації громади

Назва організації/установи	Керівник/-ця	Контактна особа/контакти	Поштова адреса	Посилання на сайт чи сторінки соцмереж
Органи місцевої влади та самоврядування				
Виконавчий комітет Ніжинської міської ради	Голова Кодола Олександр Михайлович	nemrada_post@cg.gov.ua	м. Ніжин, площа І. Франка, 1	https://www.facebook.com/nizhyn.rada
Відділ міжнародних зв'язків та інвестицій Ніжинської міської ради	Керівниця відділу Кузьменко Юлія Володимирівна	nizhyn_invest@ukr.net	м. Ніжин, площа І. Франка, 1	https://www.facebook.com/profile.php?id=100022845200115

Продовження Таблиці 21

Назва організації/ установи	Керівник/-ця	Контактна особа/ контакти	Поштова адреса	Посилання на сайт чи сторінки соцмереж
Організації та установи, що надають послуги із безпеки				
Ніжинський місцевий центр з надання безоплатної вторинної правової допомоги	Директор Бригинець Володимир Дмитрович	+380930871622	м. Ніжин, вул. Богуна, 8	https://legalaid.gov.ua/tsentry/nizhynskiy-mistsevyj-tsentr-z-nadannya-bvvpd/
Освітні заклади				
Ніжинська гімназія №1	Директорка Піменова Світлана Петрівна	zosh1-nizhyn@ukr.net	м. Ніжин, вул. Гребінки, 4	http://zosh1-nizhyn.at.ua
Ніжинська гімназія №2	Директорка Матях Людмила Анатоліївна	nizhyn-zosh2@ukr.net	м. Ніжин, вул. Шевченка, 56	https://gymnasium2-nizhyn.com.ua
Ніжинська гімназія №3	Директорка Пушкіна Вікторія Володимирівна	nizhyngimn3@gmail.com	м. Ніжин вул. Станіслава Прощенка, 6-А	http://gymn3nizhyn.zzz.com.ua
Ніжинська гімназія №5	Директорка Мартинова Лариса Віталіївна	gimnasia5-nizhyn@ukr.net	м. Ніжин, вул. Воздвиженська, 72	http://gymnasium5-nizhyn.uo.gov.ua
Ніжинська гімназія №6	Директорка Кириченко Тетяна Борисівна	zosh6nizhyn@gmail.com	м. Ніжин, вул. Мигалівська, 15	http://gymnasium6-nizhyn.uo.gov.ua/
Ніжинська ЗОШ №7	Директорка Сардак Надія Олексіївна	nizhyn.zosh07@gmail.com	м. Ніжин, вул. Гоголя, 15	http://zosh7-nizhyn.ho.ua/
Ніжинська гімназія №9	Директор Рибак Володимир Петрович	zosh9-nizhyn@ukr.net	м. Ніжин, вул. Шевченка, 103	http://gymnasium9-nizhyn.uo.gov.ua/
Ніжинська гімназія №10	Директор Никонець Сергій Віталійович	nizhyn.zosh10@gmail.com	м. Ніжин, вул. Станіслава Прощенка, 54	http://gymnasium10-nizhyn.uo.gov.ua/
Ніжинська гімназія №11	Директор Манойленко Олег Іванович	zosh11-nizhyn@ukr.net	м. Ніжин, вул. Євлашівська, 73	http://zosh11nizhyn.at.ua/

Продовження Таблиці 21

Назва організації/ установи	Керівник/-ця	Контактна особа/ контакти	Поштова адреса	Посилання на сайт чи сторінки соцмереж
Ніжинська гімназія №13	Директорка Несклада Світлана Григорівна	nizhyn.gymnasium13@gmail.com	м. Ніжин, вул. Овдіївська, 227	https://sites.google.com/view/nizhyn-gymnasium13
Ніжинська гімназія №14	Директорка Бублик Тетяна Володимирівна	zosh14-nizhyn@ukr.net	м. Ніжин, вул. Шекеро-гринівська, 54 А	http://gymnasium14-nizhyn.uo.gov.ua
Ніжинська ЗОШ I-III ст. №15	Директорка Павлюченко Тетяна Миколаївна	zosh15.nizhyn@ukr.net	м. Ніжин, вул. Об'їжджа, 123	http://school15-nizhyn.at.ua
Ніжинський НВК №16 «Престиж»	Директорка Солдатенко Тамара Іванівна	nnvk16-nizhyn@ukr.net	м. Ніжин, вул. Олександра Мацієвського, 11	http://nvk16-nizhyn.uo.gov.ua
Ніжинська гімназія №17	Директорка Власенко Тетяна Федорівна	zosh17-nizhyn@ukr.net	м. Ніжин, вул. Прилуцька, 162	http://gymnasium17-nizhyn.uo.gov.ua/
Ніжинський лицей Ніжинської міської ради	Директорка Алексеєнко Світлана Геннадіївна	liceum@ndu.edu.ua	м. Ніжин, вул. Богуна, 1	http://liceum.ndu.edu.ua/
Ніжинський державний університет ім. М. Гоголя	Ректор Самойленко Олександр Григорович	ndu@ndu.edu.ua	м. Ніжин Крапив'янського, 2	http://www.ndu.edu.ua/index.php/ua/
Комунальний заклад «Ніжинський фаховий коледж культури і мистецтв імені Марії Заньковецької» Чернігівської обласної ради	Директорка Єрмольченко Людмила Лаврентіївна	+380463123066	м. Ніжин, вул. Овдіївська, 49	http://nukim.org.ua
Комунальний заклад «Ніжинський фаховий медичний коледж» Чернігівської обласної ради	Директорка Дуднік Світлана Олександрівна	+380463171747	м. Ніжин, вул. Небесної сотні, 18	http://nmedcol.com.ua/

Продовження Таблиці 21

Назва організації/установи	Керівник/-ця	Контактна особа/контакти	Поштова адреса	Посилання на сайт чи сторінки соцмереж
Відокремлений підрозділ Національного університету біоресурсів і природо-користування України «Ніжинський агротехнічний інститут»	Ректор Лукач Василь Степанович	+380463125071	м. Ніжин, вул. Шевченка, 10	
Медичні установи				
КНП «Ніжинська центральна міська лікарня імені Миколи Галицького» Ніжинської міської ради Чернігівської області	Генеральна директорка Швець Ольга Володимирівна	nezhin_cml@ukr.net	м. Ніжин, вул. С. Про- щенка, 21	https://nml.itmed.org/
Соціальні служби				
Управління соціального захисту населення Ніжинської міської ради	Керівниця Смага Оксана Павлівна	+380463153723 sobes_7427@ukr.net	м. Ніжин, вул. Гоголя, 6	https://www.facebook.com/soczahistnyzhina/
Ніжинський міський центр соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді	Куц Людмила Олександрівна	nmcsssdm@ukr.net	м. Ніжин, вул. Об'їжджа, 120	http://surl.li/pjgwy
Громадські організації/ініціативні групи				
ГО «Лабораторія Ініціативної Молоді»	Тимченко Анжела Володимирівна	ngo18iy@gmail.com	м. Ніжин, вул. Яворсько- го, 3	https://www.facebook.com/NGOInitiativeYouthLaboratory/
ГО «МІСТО Н»	Кузьменко Юлія Володимирівна	kuzmenko_yulia@ukr.net	м. Ніжин, вул. Шевченка, 97, корп. 1, кв. 1	http://surl.li/pjhid

Продовження Таблиці 21

Назва організації/установи	Керівник/-ця	Контактна особа/контакти	Поштова адреса	Посилання на сайт чи сторінки соцмереж
ГО «Час для нас»	Б'янка Ганна Григорівна	bondarenko_mk@online.ua	м. Ніжин, вул Березанська, 56	https://www.facebook.com/groups/332783207333841/
Благодійна організація «БФ «Українська незламна душа»	Кулинко Інна Миколаївна	ukrainian.soul@ukr.net	м. Ніжин, вул. Однорядна, 1А	https://www.facebook.com/groups/317002320617263/
Благодійна організація «БФ «Зграя вовченят»	Волков Сергій Олександрович	+380673235730	м. Ніжин, вул. С. Проценка, 54	https://www.facebook.com/groups/zgrayavovchenyat/posts/1456651908496558/
ГО «ТГТ «Планета добра»	Насібова Світлана Миколаївна	+380681902710	м. Ніжин, вул. Набережна, 9, кв. 3	
ГО «Спілка жінок Ніжина»	Бассак Тетяна Федорівна	+380963771108	м. Ніжин, вул. Проценка, 54В, кв. 8	
ГО «Ніжинська міська організація ветеранів України»	Величко Людмила Миколаївна	+380682377000	м. Ніжин, вул. Гоголя, 6	
Бізнес				
Бізнес-хаб «Ніжин»	Світлова Марина Юріївна	+380673970333 businesshub-nizhyn@gmail.com	м. Ніжин, площа І. Франка, 1	http://surl.li/pjiou

05.

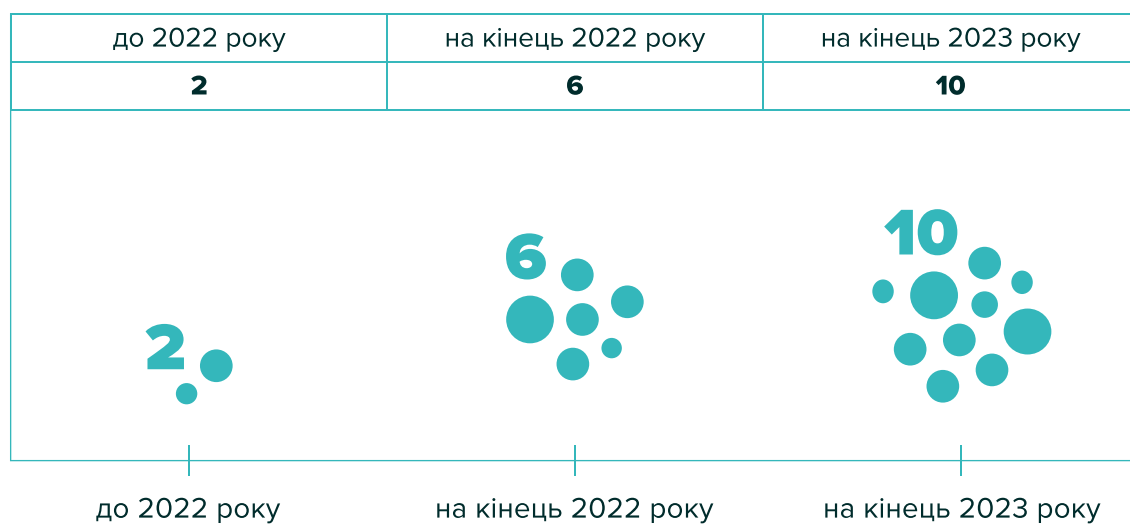
ДОСВІД СПІВПРАЦІ З МІЖНАРОДНИМИ ТА НАЦІОНАЛЬНИМИ ОРГАНІЗАЦІЯМИ, РЕАЛІЗОВАНІ ПРОЄКТИ

Таблиця 22. Перелік міст-побратимів м. Ніжина

№	Місто	Країна
1	Яніна	Греція
2	Свідниця	Польща
3	Олькуш	Польща
4	Дембіца	Польща
5	Прейлі	Латвія
6	Вахтебеке	Бельгія
7	Вольфсбург	Німеччина
8	Нойштадт	Німеччина
9	Іматра	Фінляндія
10	Стейт-Колледж	Штат Пенсильванія, США
11	Івано-Франківськ	Україна
12	Нововолинськ	Україна

Навесні 2023 року міська рада французького міста Сен-Жермен-ан-Ле ухвалила рішення про партнерство з Ніжином. Також налагоджена співпраця з німецьким містом Франкенталь.

Таблиця 23. Динаміка кількості іноземних муніципалітетів міст-побратимів Ніжинської громади

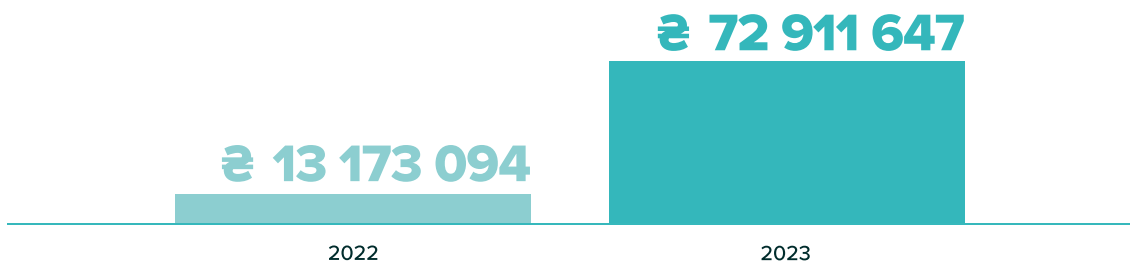
Триває співробітництво з міжнародними та іноземними організаціями. Так, Ніжинська громада активно співпрацює з такими партнерами:

- Програмою «U-LEAD з Європою»;
- USAID;
- Global Communities;
- HOVERLA;
- ЮНІСЕФ;
- UNDP;
- UNOPS;
- ЮНФПА;
- SIDA;
- GIZ;
- JICA;
- Finn Church Aid;
- Michigan for Ukraine;
- Міжнародною асоціацією підтримки України;
- Фондом міжнародної солідарності Республіки Польща в Україні;
- Martin Duplantier Architects.

СПІВПРАЦЯ З МІЖНАРОДНИМИ ОРГАНІЗАЦІЯМИ, ФОНДАМИ, ПРОГРАМАМИ

Співпраця громади з різноманітними фондами та міжнародними партнерами принесла громаді залучених позабюджетних коштів понад 59 млн грн у 2023 році порівняно з 2022 роком.

Таблиця 24. Залучення позабюджетних коштів, грн

Таблиця 25. Частка допомоги, %

Ніжинська громада гостинно приймає іноземні делегації. Так, у 2023 році було прийнято сім іноземних делегацій. Також 2023 року Ніжин зустрів вище керівництво USAID, Global Communities та UNDP.

Через повномасштабну військову агресію РФ основний акцент у міжнародній співпраці станом на 2024 рік полягає у невідкладній допомозі Ніжинській громаді, яка підтримує діяльність критично важливих сфер міста. З містом-побратимом Прейлі (Латвія) вже багато років реалізуються культурно-освітні проєкти для дітей та підлітків. Грецьке місто Яніна близько 20 років розвивало культурно-історичну співпрацю, адже у Ніжині проживало багато греків, які залишили після себе грецьку архітектуру та самобутні культурні традиції. Американський Стейт-Колледж впроваджує співпрацю з Ніжинським агротехнічним інститутом, польські міста активно підтримували нас перші півроку повномасштабного вторгнення, завдяки чому в місті не було продовольчих криз, а найбільш незахищені верстви населення могли безкоштовно отримати товари гігієни, продукти і ліки. Місто Вахтебеке збило грошову допомогу, яка наразі зберігається на випадок критичної ситуації, а волонтери фінського міста Іматра вже двічі були у Ніжині та передавали важливі зарядні станції, великі павербанки, а також низку товарів для військових однієї з ніжинських військових частин. Мешканці міста Іматра, проявивши особисту ініціативу, організовували благодійні фестивалі на допомогу ніжинцям. Це показує вмотивованість та потужність партнерів, які підтримують Ніжинську громаду та Україну в цілому.

ГЕОГРАФІЯ ЗАЛУЧЕНОЇ ДОПОМОГИ:

Японія, Німеччина, США, Канада, Латвія, Литва, Бельгія, Франція, Швейцарія, Фінляндія.

ПРОЄКТНА ДІЯЛЬНІСТЬ

Упродовж 2023 року в Ніжинській громаді реалізовані або знаходяться у процесі реалізації понад 20 проєктів.

Таблиця 26. Проєкти Ніжинської громади

Проєкти посилення спроможності громади	Проєкти енергоменеджменту та енергоефективності	Проєкти, спрямовані на покращення медичних послуг та медичну та соціальну реабілітацію	Проєкти, спрямовані на соціальну інтеграцію та адаптацію	Проєкти підтримки локального бізнесу	Проєкти, спрямовані на підтримку освітянської сфери
<p>Проєкти Програми USAID DOBRE</p> <ul style="list-style-type: none"> - Проєкт екстреного реагування – 1; - Проєкт екстреного реагування – 2; - Проєкт екстреного реагування – 3. <p>Проєкт ПРООН з впровадження інтегрованої моделі відновлення та розвитку Ніжинської ТГ;</p> <p>Проєкт «Забезпечення доброго врядування завдяки участі громадськості та підвищенню якості надання послуг за фінансової підтримки Шведського Агентства з питань міжнародного розвитку та співробітництва (SIDA)»;</p> <p>Проєкт USAID «Демократичне врядування у Східній Європі»</p>	<p>Проєкт сектору енергоменеджменту та енергоефективності «Будівництво мережевої сонячної електростанції для власного споживання електричної енергії КП «Ніжинське управління водопровідно-каналізаційного господарства» в м. Ніжин Чернігівської області;</p> <p>Проєкт підвищення енергетичної безпеки Ніжинського міського пологового будинку в м. Ніжин та встановлення гібридної сонячної станції з накопичувачами</p>	<p>Проєкт Програми USAID DOBRE з покращення медичної послуги «Закупівля обладнання для Ніжинського пологового будинку»;</p> <p>Проєкт створення кол-центру у КНП «Ніжинська центральна міська лікарня імені М. Галицького» за фінансової підтримки GIZ; UNDP (ініціатива «Мери за економічне зростання») профінансувала проєкт «Створення умов для працевлаштування та соціально-психологічної адаптації внутрішньо переміщених осіб шляхом створення виробництва з пошиття одягу на базі комунального підприємства у Ніжинській ТГ»; UNDP та уряд Канади надали</p>	<p>Проєкт «Посилення спроможності надання реабілітаційних послуг людям, які зазнали наслідків війни» реалізує ГО «МІСТО Н» за підтримки Програми розвитку ООН у межах проєкту «Сприяння безпеці людей в Україні шляхом реагування на багатомісрну кризу, спричинену війною» за фінансової підтримки Уряду Японії;</p> <p>Проєкту «Clear» від Global Communities;</p> <p>Проєкт «Створення простору соціальної адаптації при Територіальному центрі соціального обслуговування», профінансований UNDP та урядом Канади;</p> <p>Проєкт «Соціальна пральня»</p>	<p>Проєкт місцевого економічного розвитку Програми USAID DOBRE; Проєкт PEARL Програми USAID DOBRE</p>	<p>Проєкт DECIDE: «Відбудова (ремонт укриття ЗОШ №15)»; Проєкт «Riga – Nizhyn: the Bridge of Friendship» за фінансування Уряду Латвійської Республіки; Проєкт «Ukraine Education Response Consortium: Safe Return to Learning» (FCA)</p>

Продовження Таблиці 26

Проекти посилення спроможності громади	Проекти енергоменеджменту та енергоефективності	Проекти, спрямовані на покращення медичних послуг та медичну та соціальну реабілітацію	Проекти, спрямовані на соціальну інтеграцію та адаптацію	Проекти підтримки локального бізнесу	Проекти, спрямовані на підтримку освітньої сфери
Навчальна програма «Переосмислення міст в Україні»		меблі та обладнання для облаштування в Територіальному центрі соціального обслуговування Ніжинської міської ради Простору соціальної адаптації; Проект «Спеціальна програма підтримки Східної України/ EU4Resilient Regions», який співфінансується Європейським Союзом та впроваджується GIZ (обладнання гінекологічного кабінету)	Територіального центру соціального обслуговування Ніжинської міської ради за фінансової підтримки Благодійного фонду «Право на захист»; Проект «Створення Денного центру з кризовою кімнатою при Спецслужбі первинного соціально-психологічного консультування осіб, які пережили домашнє та/ або гендерне насильство» за фінансової підтримки UNFPA; Проект створення ветеранського простору «Незламні»		
ПРОЕКТИ, СПРЯМОВАНІ НА ГРОМАДСЬКУ БЕЗПЕКУ					
Проект «Розробка та впровадження цільової програми «Безпечна громада» для Ніжинської ТГ на 2023–2027 роки»					

Ніжинська міська рада відповідально ставиться до стратегічних документів, тож до середини 2024 року також буде ухвалено План відновлення та розвитку Ніжинської громади до 2027 року.

Рейтинг інвестиційної привабливості Ніжинської ТГ визначено на рівні «inv A-». Це означає, що громада характеризується високою інвестиційною привабливістю, порівняно з іншими об'єктами рейтингування. Спостерігається чутливість до впливу інвестиційних ризиків. Кредитний рейтинг Ніжинської ТГ визначено на рівні uaBBB+ з прогнозом «негативний». Це означає, що позичальник або окремий борговий інструмент характеризується достатньою кредитоспроможністю порівняно з іншими українськими позичальниками або борговими інструментами.

Рівень кредитоспроможності залежить від впливу несприятливих комерційних, фінансових та економічних умов. Позначка «+» означає проміжну рейтингову категорію відносно основних категорій. Прогноз «негативний» обумовлений тривалими військовими діями на території України через агресію з боку РФ, невизначеністю щодо перспектив розвитку економіки та погіршенням умов діяльності (наразі негативний прогноз застосовується щодо всіх міст України).

Постійно здійснюється робота з потенційними інвесторами.

- Розміщується інформація щодо інвестиційного потенціалу та інвестиційної діяльності міста в мережі Internet, а саме: проводиться робота з наповнення розділу «Інвестиційна діяльність» на офіційному сайті Ніжинської міської ради та сторінки в соціальній мережі «Фейсбук» під назвою «Ніжин Інвестиційний» (Ніжин Інвестиційний | Facebook). На ній висвітлюється інформація про грантові пропозиції, вільні земельні ділянки, приміщення, міжнародну співпрацю ТГ та інша інформація, спрямована на залучення потенційних інвесторів. Інформація про інвестиційні проекти громади розміщена на платформі «Ділові громади України».
- Розпочато підготовку до розробки Плану відновлення та розвитку Ніжинської громади.
- Налагоджено партнерство та підписано партнерські документи (меморандуми) з такими міжнародними та іноземними організаціями:
 - 1) про взаєморозуміння та співпрацю між «ВПІНО Філія АКТЕД» та КП «Ніжинське управління водопровідно-каналізаційного господарства» від 20 січня 2023 р.;
 - 2) про співробітництво між ТОВ «SunGis» та Ніжинською міською радою від 20 березня 2023 р.;
 - 3) про взаєморозуміння щодо надання допомоги між Кімонікс Інтернешнл Інк. / Програма USAID «Демократичне врядування у Східній Україні» та Ніжинською міською радою від 14 березня 2023 р.;
 - 4) про співпрацю з Save Dnipro 13 вересня 2023 р.;
 - 5) про співпрацю з ТОВ «Європейські технології у будівництві» 20 вересня 2023 р.;
 - 6) про співпрацю з ГО «Розвиток громадянських компетентностей в Україні» від 28 вересня 2023 р.

06.

ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ГРОМАДИ

6.1. РЕЗУЛЬТАТИ СОЦІОЛОГІЧНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ

ЗАГАЛЬНА СИТУАЦІЯ В ГРОМАДІ

У період з листопада 2023 до січня 2024 року активістами громади було проведено соціологічне дослідження «Умови життя, безпека та перспективи розвитку нашої громади».

Мета дослідження: визначити найактуальніші проблеми громади, оцінити якість послуг, що надаються в громаді, зробити діагностику проблематики, пов'язаної з питаннями соціальної згуртованості та громадської безпеки, а також визначити пріоритетні напрями розвитку громади.

Для отримання інформації були застосовані такі методи: інтерв'ю у фокус-групах та масове стандартизоване опитування (анкетування).

Фокус-групові інтерв'ю з жителями громади.

Кількість фокус-груп – 3, кількість учасників – 30 осіб.

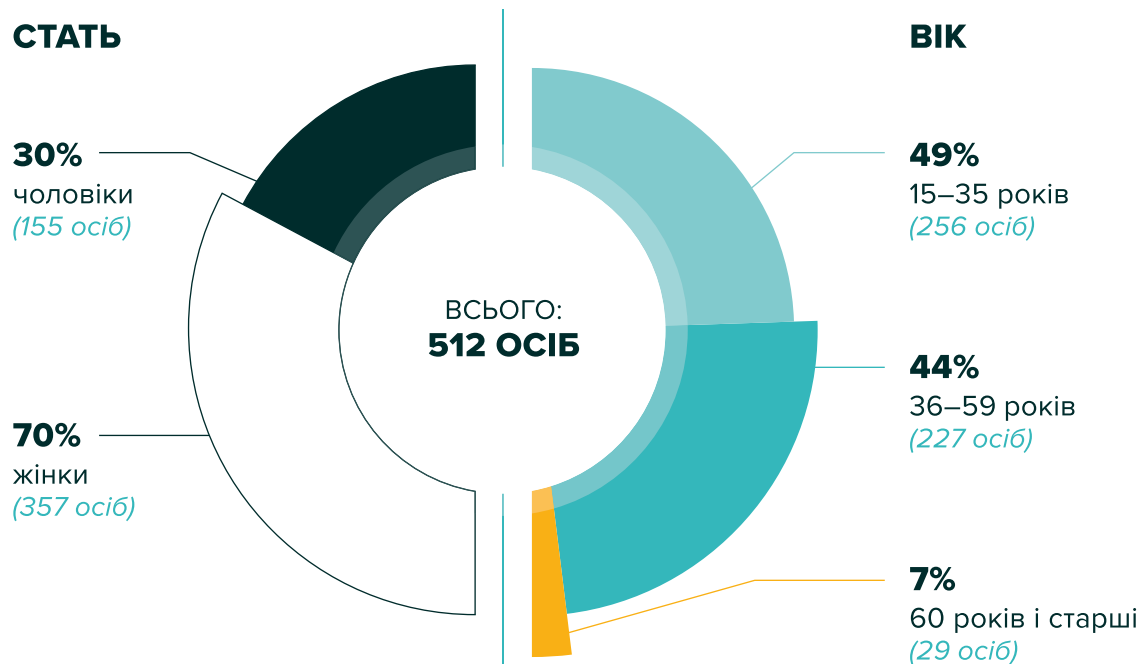
Учасниками фокус-групи були жінки та чоловіки різного віку (від 18 до 60 років) з різним рівнем освіти.

У фокус-групах взяли участь двоє чоловіків і 28 жінок. Це зумовлено зменшенням чоловічого населення у зв'язку з мобілізацією.

Анкетування жителів громади відбувалося за квотною вибіркою.

Обсяг вибіркової сукупності (загальна кількість опитаних) – 512 респондентів. Він був визначений відповідно до загальних вимог репрезентативності та завдань подальшого аналізу даних. Враховано поточну ситуацію з відтоком чоловіків із міста у зв'язку з повномасштабною війною, а також велику кількість студентської молоді.

СОЦІАЛЬНО-ДЕМОГРАФІЧНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ РЕСПОНДЕНТІВ

За гендерно-віковим складом вибірка сукупність відтворює пропорції сукупності всіх жителів громади. Серед опитаних 357 жінок (70%), 155 чоловіків (30%).

За віком респонденти розподілилися таким чином:

- молоді люди (15-35 років) – 256 осіб (49%);
- люди середнього віку (36-59 років) – 227 осіб (44%);
- жителі громади віком 60 років і старші – 29 осіб (7%).

Більша частина опитаних за своїм соціальним статусом є працівниками бюджетної сфери, студентами, держслужбовцями та робітниками.

За матеріальним становищем 43 відсотки опитаних можуть бути охарактеризовані як такі, кому грошей вистачає на їжу і товари першої необхідності, але на товари довгострокового вжитку вже не вистачає. Частка бідних, кому грошей не вистачає навіть на їжу, становить лише 4 відсотки. Частка малозабезпечених, котрим грошей вистачає на їжу і товари першої необхідності, – 34 відсотки. Майже на все коштів вистачає 20 відсоткам опитаних.

РІВЕНЬ ДОХОДІВ

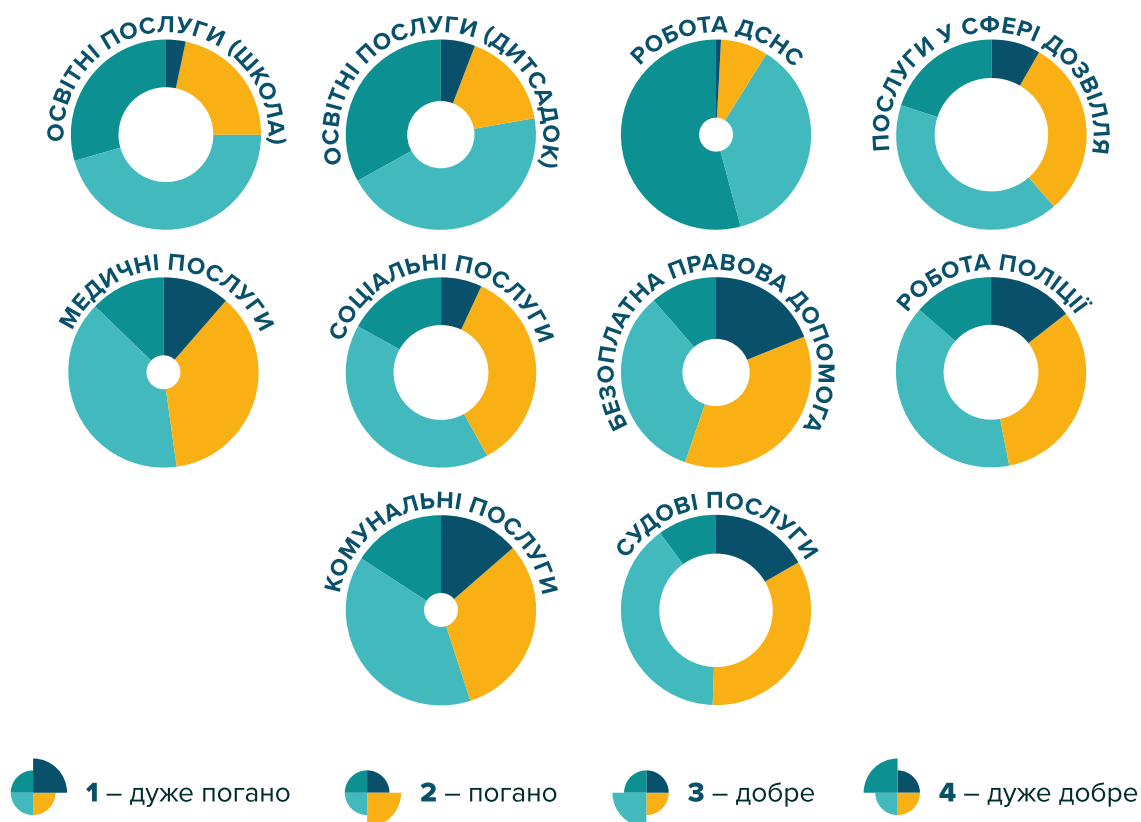
Під час опитування респондентам ставилося запитання: «Які проблеми громади, на Вашу думку, є найбільш важливими і потребують першочергового вирішення?» Серед найгостріших проблем громади опитані жителі назвали таке: корупція, безпритульні тварини, незадовільний стан доріг та безробіття. Також важливими проблемами громади є забруднення довкілля та низький рівень медичних послуг.

ПРОБЛЕМИ, ЯКІ ПОТРЕБУЮТЬ ПЕРШОЧЕРГОВОГО ВИРІШЕННЯ

Респондентам масового опитування пропонували оцінити якість надання послуг у громаді за 4-бальною шкалою («дуже погано», «погано», «добре», «дуже добре»). Для цього ставилося запитання: «Як Ви оцінюєте якість надання таких послуг у нашій громаді?». Загалом жителі громади задоволені рівнем освітніх послуг (роботою дитсадків та шкіл) та роботою підрозділів ДСНС, переважно задоволені наданням послуг у сфері дозвілля. Незадоволеність викликає надання судових послуг та безоплатна судова допомога.

ЯКІСТЬ НАДАННЯ ПОСЛУГ ЗА 4-БАЛЬНОЮ СИСТЕМОЮ

СОЦІАЛЬНА ЗГУРТОВАНІСТЬ І ГРОМАДСЬКА АКТИВНІСТЬ

Респондентам ставилося пряме запитання: «Наскільки згуртованою Ви вважаєте свою громаду?» Воно виявилось досить складним – більша частина жителів Ніжинської громади (52%) вагалась з відповіддю. Та все ж переважає думка щодо згуртованості громади (майже 8% опитаних вважають її згуртованою, 19 відсотків – радше згуртованою, майже 7 відсотків – вважають громаду незгуртованою, 14 відсотків – радше незгуртованою).

ОЦІНКА ЗГУРТОВАНОСТІ ГРОМАДИ

Показником активності громадян є їх участь у громадських заходах (дані відповідей на запитання анкети «У яких громадських заходах Ви особисто брали участь?»). Заходи, у яких найчастіше беруть участь жителі громади різного віку, і жінки, і чоловіки, – збір матеріальної допомоги та дні міста або села. Також доволі часто жителі громади відвідують концерти та беруть участь у волонтерському русі.

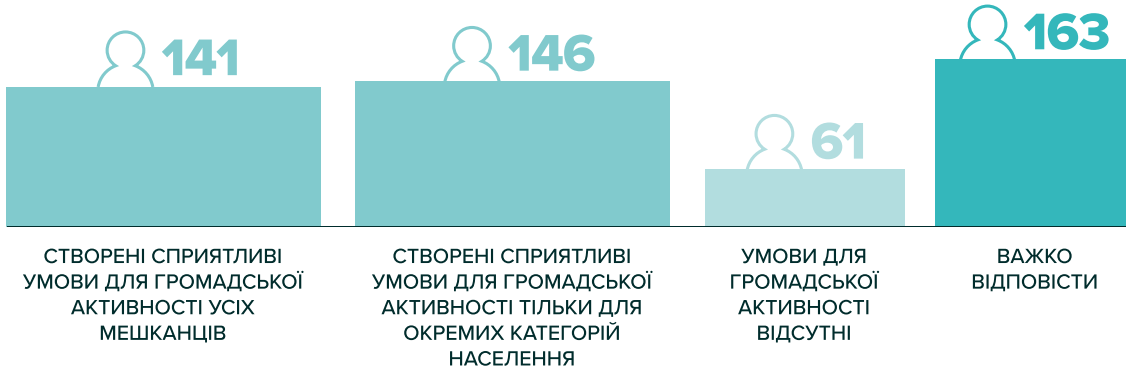
У ЯКИХ ГРОМАДСЬКИХ ЗАХОДАХ ВИ ОСОБИСТО БРАЛИ УЧАСТЬ?

* відповідаючи на це та попереднє запитання, респонденти могли вибрати кілька варіантів відповіді, тому сума всіх відповідей перевищує 100 відсотків.

На запитання анкети «Як Ви оцінюєте умови для розвитку громадської активності у вашому населеному пункті?» отримано досить суперечливі відповіді. Лише 28 відсотків опитаних вважають, що у громаді для всіх жителів створені сприятливі умови. Ще 29 відсотків стверджують, що умови створені лише для окремих категорій населення.

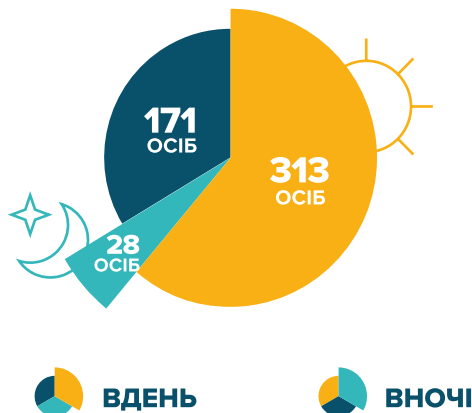
ЯК ВИ ОЦІНЮЄТЕ **УМОВИ ДЛЯ РОЗВИТКУ ГРОМАДСЬКОЇ АКТИВНОСТІ** У ВАШОМУ НАСЕЛЕНОМУ ПУНКТІ?

БЕЗПЕКА У ГРОМАДІ

Під час опитування респондентів запитували: «Чи відчуваєте Ви в безпеці у своєму населеному пункті вдень і вночі?» Більшість жителів громади (61%) відчуває безпеку в населених пунктах удень, але помітна частина мешканців (33%) має побоювання щодо цього, 6 відсотків вважають, що вночі безпечно. Також респондентів запитували: «Чи відчуваєте Ви в безпеці вдень і вночі у своєму домі?» У своїй оселі більшість респондентів відчуває себе у безпеці вдень – 51 відсоток, дещо менший показник вночі – 22 відсотки.

Чи відчуваєте Ви в безпеці у своєму населеному пункті вдень і вночі?

Чи відчуваєте Ви в безпеці у своєму домі вдень і вночі?

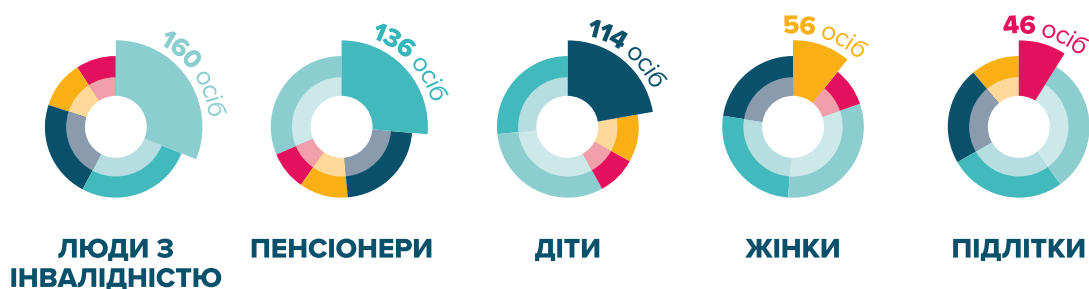

Головною причиною відчуття небезпеки респонденти називають повномасштабну війну, дещо нижчий показник мають такі чинники, як «безпритульні собаки», «алкоголізм і наркоманія».

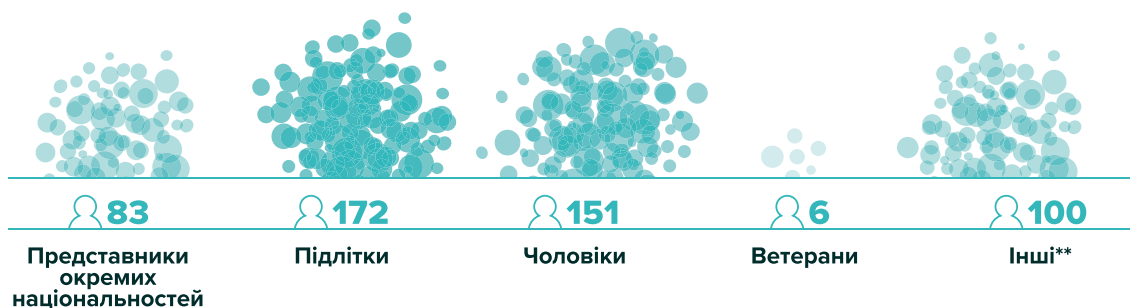
ПРОБЛЕМИ, ЯКІ ПОТРЕБУЮТЬ ПЕРШОЧЕРГОВОГО ВИРІШЕННЯ

За результатами опитування у найбільшій небезпеці перебувають люди з інвалідністю, пенсіонери та діти.

Найбільш небезпечні ситуації створюють підлітки (34%), чоловіки (30%), представники окремих національностей (16%).

* У цих питаннях респонденти могли вибрати декілька варіантів відповіді, тому сума всіх відповідей перевищує 100 відсотків.

** Інші категорії, що створюють небезпечні ситуації: ті, хто зловживає алкоголем і наркотиками, злочинці, кримінальні елементи тощо.

**ДО ЯКИХ ІНСТИТУЦІЙ АБО ГРУП ВИ КОЛИ-НАБУДЬ ЗВЕРТАЛИСЯ
ДЛЯ РОЗВ'ЯЗАННЯ ПИТАНЬ, ПОВ'ЯЗАНИХ З БЕЗПЕКОЮ?**

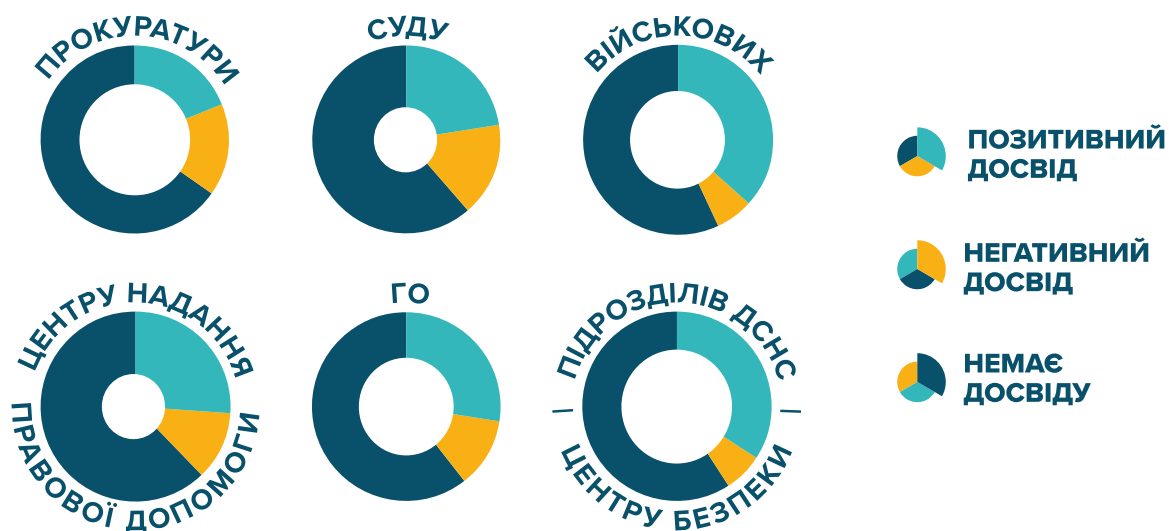

Найбільше позитивного досвіду респонденти мали у разі звернення до родичів та друзів. Негативним називають досвід спілкування з поліцією, органами державної влади та органами місцевого самоврядування. Також варто зазначити, що більшість опитаних узагалі не мала досвіду звернень до прокуратури, Центру надання правової допомоги, суду та громадських організацій.

ДОСВІД ЗВЕРНЕНЬ ДО:

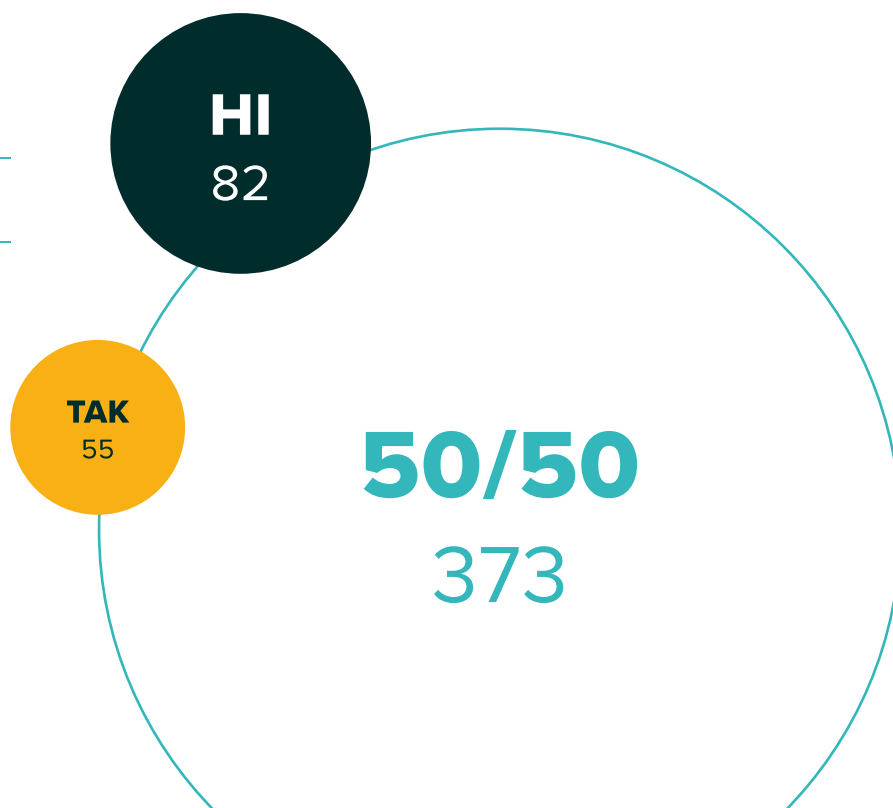
ДОСВІД ЗВЕРНЕНЬ ДО:

Оцінюючи можливість домогтися справедливості, у разі, якщо людина постраждає, значна частина мешканців – 73 відсотки – вагалась при відповіді, а 11 відсотків вважає, що це можливо.

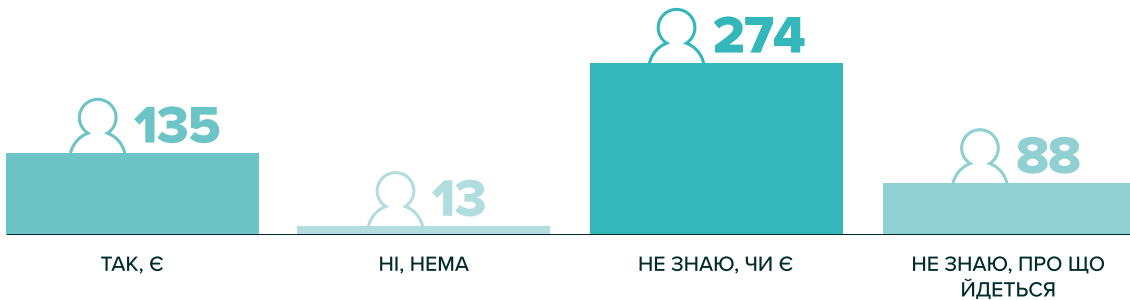
ЯК ВИ ВВАЖАЄТЕ, ЧИ ЗМОЖЕТЕ ДОМОГТИСЯ СПРАВЕДЛИВОСТІ У ВИПАДКУ ЗЛОЧИНУ?

Так	55
Ні	82
50 на 50	373

Щодо наявності в Ніжинській громаді центру/бюро надання безоплатної правової допомоги, лише 27 відсотків мешканців громади впевнено кажуть, що ця інституція в громаді існує. Більшість опитаних (71%) вагається з відповіддю або взагалі не розуміє, про що йдеться.

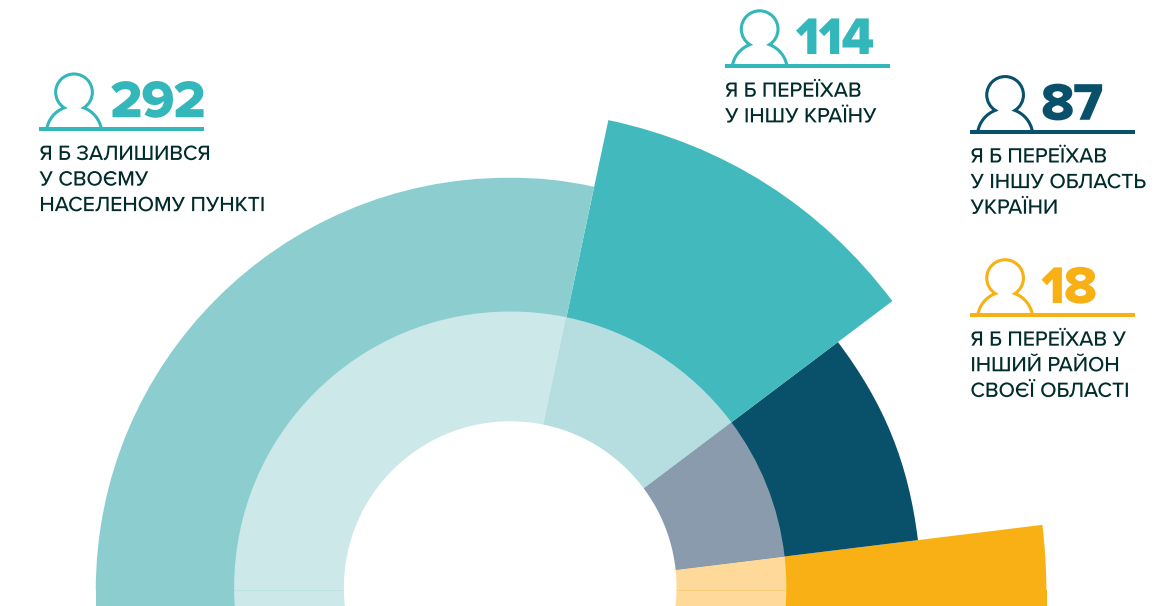
ЧИ ЗНАЄТЕ ВИ ПРО НАЯВНІСТЬ У ГРОМАДІ НІЖИНСЬКОГО МІСЦЕВОГО ЦЕНТРУ З НАДАННЯ БЕЗОПЛАТНОЇ ВТОРИННОЇ ПРАВОВОЇ ДОПОМОГИ?

МІГРАЦІЙНІ НАСТРОЇ ЖИТЕЛІВ ГРОМАДИ

Жителям громади, які брали участь в опитуванні, запропонували спрогнозувати, що б вони зробили, якби в них була можливість переїхати зі свого населеного пункту. Бажають залишитися жити в своєму населеному пункті, у своїй громаді 57 відсотків опитаних, відповідно 43 відсотки змінили б місце проживання. Більшість тих, хто залишив би громаду, бажав би переїхати до іншої країни.

ЩО Б ВИ ЗРОБИЛИ, ЯКБИ МАЛИ МОЖЛИВІСТЬ ПЕРЕЇХАТИ ЗІ СВОГО НАСЕЛЕНОГО ПУНКТУ?

ЗВЕДЕНА ТАБЛИЦЯ ОПИТУВАННЯ УЧАСНИКІВ ФОКУС-ГРУП

Учасники	Переваги громади	Проблеми громади	Безпекова ситуація	Потреби у відновленні та розвитку
<p>Особи з інвалідністю по зору; матері, які виховують дітей з інвалідністю</p>	<p>Гарна природа, наявність церков, два монастирі, Біблійська школа, швейна фабрика, хороший мер, люди дуже гарні і доброзичливі. Дуже гарні вчителі в освітніх закладах, дороги нормальні, є спортивні майданчики, різні спортивні секції</p>	<p>У гуртожитку УТОС з'являється дуже багато проблем з ремонтом, проблеми з укриттями, дуже погана вентиляція, деякі укриття закриті, переповнені маршрутки</p>	<p>Небезпеку становлять: дороги, відсутність укриттів або коли вони знаходяться далеко, безпритульні собаки, не вчасне надання медичної допомоги. Учасники наголосили, що вразливими в громаді є діти, особи з інвалідністю, люди поважного віку. Діти в умовах війни більш незахищені</p>	<p>Потрібно: привести укриття до ладу, зробити їх комфортними, облаштувати освітлення у віддалених районах міста, потрібен муніципальний транспорт – який буде комфортним і в якому будуть забезпечуватися пільги на проїзд</p>
<p>Студентки Ніжинського медичного коледжу</p>	<p>Архітектура громади, культурно-історична спадщина, визначні історичні місця, драмтеатр, музична школа, будинок культури, НДУ імені М. Гоголя, зручна інфраструктура, школа мистецтв. Також є історичний центр міста. Гарні та затишні кав'ярні</p>	<p>Погані дороги, нема місць дозвілля підлітків, безпритульні собаки, поганий транспорт; дороги прибираються погано, практично тільки в центрі; освітлення може бути в денний час, а у вечірній не вмикається. Також проблемою є самі люди, які псують все те гарне, що є в громаді</p>	<p>Загрози – війна, повторне вторгнення, обстріли, екологічне забруднення. Вразливими в громаді є особи з інвалідністю, діти та жінки. Учасники наголосили, що рівень домашнього насильства зріс під час війни. Найбільше від нього страждають жінки та діти. Причини насильства: війна, алкогольна або наркотична залежність, безкарність кривдника, патріархальні стереотипи, які існують в українському суспільстві</p>	<p>Проекти, які спрямовані на відновлення парку Шевченка, питання щодо створення котакафе (де була б можливість забирати відвідувачам безпритульних котиків додому), відбудова та оснащення занедбаного волейбольного майданчика</p>

6.2 SWOT-АНАЛІЗ НІЖИНСЬКОЇ ГРОМАДИ

SWOT-аналіз – це зручний спосіб упорядкування, систематизації та розчленування факторів та явищ, які діють усередині громади та ззовні і характеризують її стан та перспективу змін.

Техніка виконання SWOT-аналізу полягає у групуванні інформації за критеріями: сильні та слабкі сторони, можливості й загрози.

Таблиця 27. SWOT-аналіз Ніжинської громади

СИЛЬНІ СТОРОНИ (S)	СЛАБКІ СТОРОНИ (W)
<ol style="list-style-type: none"> 1. Ніжинська громада розташована на європейському автошляху E101 на відстані 150 км від Києва та 83 км від Чернігова. 2. Наявність залізничного вокзалу та гарне залізничне сполучення в напрямку Києва. 3. На території громади знаходиться аеродром, підпорядкований ДСНС України. 4. Мінімальні ризики для виникнення природних та техногенних катастроф. 5. Наявність Генерального плану міста та с. Кунашівка. 6. Багата культурно-архітектурна спадщина нараховує 300 історичних будівель, з яких понад 70 мають велику культурну та історичну цінність. 7. Статус «Сім чудес України: історичні міста та містечка». 8. Дійсні традиції проведення фестивалів: Покровський ярмарок, «Ніжинський огірок» тощо. 9. Наявність потужного науково-освітнього простору на базі Ніжинського державного університету імені М. Гоголя. 10. Громада входить до 30-ки в рейтингу 100 прозорих міст України. 11. Залучення громадян до розвитку громади через використання «бюджету участі». 12. Активна співпраця з міжнародними організаціями: ЄС/ПРООН, НЕФКО, Угода мерів, «Мери за економічне зростання», USAID, Global Communities, GIZ, U-LEAD, ЮНІСЕФ. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Система маркетингу громади та промоції продукції місцевих виробників потребує удосконалення. 2. Дисбаланс між попитом та пропозицією на ринку праці. 3. Більшість доріг у громаді та між населеними пунктами громади потребують ремонту. 4. Значний відсоток житлового фонду, що потребує заміни і капітального ремонту. 5. Замулення річки Остер та інших водойм громади. 6. Недостатня спроможність міського бюджету щодо забезпечення економічного та соціального розвитку громади. 7. Негативна демографічна ситуація. 8. Високий рівень відтоку трудових ресурсів у зв'язку з мобілізацією та вимушеною міграцією в західну частину України та за кордон. 9. Вільні земельні ділянки для розширення бізнесу та реалізації інвестиційних проєктів знаходяться поза зоною інженерних комунікацій. 10. Низький рівень екологічної свідомості мешканців громади. 11. Нерозвинена система збору та накопичення актуальної статистичної інформації щодо важливих напрямів місцевого розвитку. 12. Звуження ринків збуту промислової продукції у зв'язку з порушенням логістики, окупацією територій на південному сході України. 13. Недостатня кількість укриттів та бомбосховищ.

Продовження Таблиці 27

МОЖЛИВОСТІ (О)	ЗАГРОЗИ (Т)
<ol style="list-style-type: none"> 1. Розширення повноважень ОМС у результаті реформи місцевого самоврядування та адміністративно-територіальної реформи (передача ТГ земель за межами населених пунктів, частини лісів до комунальної власності та управління громади). 2. Використання аеродрому ДСНС України для цивільних потреб (вантажні перевезення, лоукости). 3. Збільшення рівня доступності до міжнародних фінансових ресурсів внаслідок набуття Україною статусу кандидата у члени ЄС, зокрема залучених на потреби повоєнного відновлення. 4. Запровадження використання альтернативних джерел енергії. 5. Створення у Ніжині історико-архітектурного заповідника державного значення. 6. Поширення/відновлення в Україні практики розподілу бюджетних коштів, що спрямовуються на регіональний та місцевий розвиток, на конкурсних засадах (ДФРР). 7. Можливості співробітництва громад для реалізації спільних субрегіональних проєктів. 8. Розвиток загальнонаціональних та регіональних туристичних маршрутів. 9. Розвиток, удосконалення електронного врядування. 10. Консолідація зусиль уродженців та уродженок Ніжина, які мешкають за кордоном, для допомоги Ніжинській територіальній громаді. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Розташування території близько до країн-агресорів – РФ та Білорусі, продовження геополітичної нестабільності на південному сході України. 2. Старіння населення. 3. Політична нестабільність в Україні. 4. Зростання вартості енергоресурсів. 5. Зростання інфляції, нестабільність національної валюти. 6. Повільний темп структурних реформ в усіх сферах суспільного життя. 7. Зниження рівня купівельної спроможності та погіршення рівня життя громадян. 8. Низький рівень виходу українських товарів на зовнішні ринки через невідповідність європейським стандартам. 9. Неповорнення до громади частини населення, яке знаходиться в західній частині України та за кордоном. 10. Загроза релокації бюджетоутворюючих підприємств. 11. Пошкодження та можлива втрата внаслідок бойових дій історико-культурних пам'яток, що є туристичним «магнітом» Ніжинської територіальної громади.

6.3 СЦЕНАРІЇ РОЗВИТКУ НІЖИНСЬКОЇ МТГ

Формування можливих сценаріїв розвитку Ніжинської громади здійснено на основі розробленої прогностичної моделі, що базується на використанні статистичних інструментів, враховує особливості функціонування певних сфер громади, насамперед, демографічні тенденції, а також спирається на тенденції розвитку внутрішньої та зовнішньої ситуації в Україні й за кордоном.

В основі кожного сценарію покладені базові сценарні припущення, за яких можуть виникати певні фактори впливу. Основними сценаріями розвитку є: інерційний (песимістичний), оптимістичний та базовий (цільовий).

Таблиця 28. Сценарії розвитку Ніжинської МТГ

Сценарій	Інерційний (песимістичний)	Оптимістичний	Базовий
Опис	Громада рухається за інерцією, воєнний та суспільно-економічний стан країни не сприяє розвитку.	Громада активно використовує можливості в умовах швидкого суспільно-економічного розвитку країни.	Громада докладает зусиль для розвитку, хоча суспільно-економічний стан країни в цілому залишається складним щодо активного розвитку; відбувається поступове відновлення та реновація.
Результати	<ul style="list-style-type: none"> Упродовж наступних років чисельність населення зменшується. Продовжується виїзд кваліфікованих спеціалістів та працездатного населення до відносно безпечних регіонів та еміграція до європейських країн. Рівень народжуваності та рівень смертності мають негативну динаміку, зберігається тенденція переважної частки жінок у загальній кількості населення. 	<ul style="list-style-type: none"> Громада формує свій новий імідж як інвестиційно привабливої території та стає впізнаваною в Україні й за її межами – до громади поступово заходять стратегічні інвестори, зокрема у логістичну сферу та галузі з високою доданою вартістю. Навколо стратегічних інвесторів активізується малий і середній бізнес, заповнюючи нішу у сфері логістики та послуг. 	<ul style="list-style-type: none"> Громада поступово підвищує ефективність системи надання комунальних послуг, зокрема транспортно-логістичних, енерго-, водо-, тепlopостачання, поводження з ТПВ та благоустрою. Підвищуються доходи малого та середнього бізнесу, проте динаміка має незначні позитивні показники. Поступово зростає рівень доходів населення, що стимулює внутрішній ринок.

Продовження Таблиці 28

Сценарій	Інерційний (песимістичний)	Оптимістичний	Базовий
	<p>Чисельність молоді зменшується випереджальними темпами. Натомість частка осіб, які старше працездатного віку, збільшується.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Унаслідок скорочення робочих місць у реальному секторі більшість населення живе за рахунок торгівлі, послуг, бюджетних, пенсійних та соціальних виплат, активізується трудова міграція кваліфікованої робочої сили за межі громади. • Території за межами міста Ніжин продовжують занепадати через відсутність робочих місць на цих територіях та зменшення реальних доходів населення. • Через зруйновану інфраструктуру погіршується якість послуг у різних сферах: ЖКГ, освіта, охорона здоров'я, культура, транспорт тощо. 	<ul style="list-style-type: none"> • Громада здійснює інвентаризацію земель та формує портфель привабливих інвестиційних пропозицій, активно просуваючи їх на інвестиційні ринки. • Активне залучення державних субвенції та коштів з ДФРР, інших джерел разом із чітким планом модернізації інженерної та соціальної інфраструктури в середньостроковій перспективі дозволять значно підвищити рівень комфорту та покращити стан логістичної інфраструктури громади. • Туристична сфера Ніжинської громади використовує можливості залучення інвестиційних ресурсів, набуває позитивної динаміки зростання та стає одним із основних напрямів з підтримки сталої життєдіяльності та розвитку території. 	<ul style="list-style-type: none"> • У громаду поступово заходять інвестори, зокрема, в галузі з високою доданою вартістю, а також у сферу туризму, зокрема й «зеленого» (активно розвивається туристично-рекреаційна галузь, включно із садибами зеленого туризму, туристичними маршрутами вихідного дня тощо). • Продовження процесів децентралізації забезпечує можливість більш ефективно залучати кошти державного і місцевих бюджетів у розвиток виробничої та невиробничої інфраструктури, зокрема житлово-комунального, дорожнього господарства, транспортних та інформаційних комунікацій. • У громаді створено умови для ефективної роботи бізнес-інкубаторів, модернізації системи освіти, залучення інвестицій у стартапи, тощо.

6.4 ВИКЛИКИ, ЦІЛІ ТА ЗАВДАННЯ

Спираючись на результати соціально-економічного аналізу, SWOT-аналізу, анкетування та опитування фокус-груп, можна виділити три головні сфери фокусування зусиль із забезпечення подальшого відновлення та розвитку Ніжинської громади:

- економічний розвиток громади, що базується на місцевих ресурсах;
- покращення комфорту проживання, безпеки та довкілля громади;
- розвиток соціального капіталу громади.

Таблиця 29. Дерево цілей Ніжинської територіальної громади

Стратегічні цілі	Оперативні цілі	Завдання
1. Економічний розвиток громади, що базується на місцевих ресурсах	1.1 Розвиток МСП	1.1.1 Бізнес залучено до ухвалення управлінських рішень міської ради
		1.1.2 Розширено доступ до ресурсів для суб'єктів МСП мешканців та мешканок
	1.2 Залучення інвестицій у розвиток громади	1.2.1 Розроблено містобудівну документацію
		1.2.2 Громада є інвестиційно привабливою
		1.2.3 Використання інструменту ДПП для залучення інвестицій
	1.3 Зовнішнє позиціонування громади	1.3.1 Маркетингове просування громади за її межами є результативним
		1.3.2 Підвищення експортного потенціалу громади
	1.4 Розвиток туристичного потенціалу громади	1.4.1 Наявні об'єкти історико-культурної спадщини обліковані, збережені та відіграють роль чинників розвитку в економіці громади
		1.4.2 Інтерактивні музейні комплекси створені та діють
		1.4.3 Організовані унікальні місцеві фестивалі
		1.4.4 Сформовані нові туристичні маршрути, поширена інформація про них
		1.4.5 Створена система зовнішньої туристичної реклами

Продовження Таблиці 29

Стратегічні цілі	Оперативні цілі	Завдання
2. Покращення комфорту проживання, безпеки та довкілля громади	2.1 Просторовий розвиток та привабливий зовнішній вигляд громади	2.1.1 Рекреаційні зони збережені та збільшені
		2.1.2 Облаштовані місця відпочинку для мешканців та мешканок біля водойм
		2.1.3 Відремонтовані ділянки доріг та вулиць
		2.1.4 Відреставровані та освітлені архітектурні пам'ятки громади
	2.2 Модернізація комунальної інфраструктури громади	2.2.1 Реконструйовано системи тепло-, водопостачання та водовідведення
		2.2.2 Об'єкти комунальної власності модернізовані із застосуванням енергозберігаючих технологій
		2.2.3 Мешканці приватного сектору охоплені централізованим водовідведенням
		2.2.4 Збільшене генерування енергії за рахунок відновлювальних джерел
	2.3 Підвищення рівня безпеки	2.3.1 У громаді створено та працює централізована система відеоспостереження
		2.3.2 Освітлені вулиці сільських населених пунктів
		2.3.3 Проведено будівництво та реконструкцію захисних споруд та модернізацію системи оповіщення
	2.4 Розвиток транспортної інфраструктури	2.4.1 Створений та діє парк громадського електротранспорту
		2.4.2 Створено велоінфраструктуру громади
		2.4.3 Для маломобільних груп населення створено безбар'єрний простір
	2.5 Охорона довкілля, відновлення та ощадливе використання природних ресурсів	2.5.1 Модернізована система поводження з ТВП на території громади
		2.5.2 Відповідальне ставлення мешканців і мешканок громади до довкілля
		2.5.3 Русло річки Остер та інші водойми громади розчищені

Продовження Таблиці 29

Стратегічні цілі	Оперативні цілі	Завдання
3. Розвиток соціального капіталу громади	3.1 Забезпечення ефективної взаємодії влади з громадськістю	3.1.1 Усі групи мешканців громади мають швидкий доступ до адміністративних послуг, а перелік останніх розширено
		3.1.2 У громаді з'явилися нові інструменти взаємодії влади та мешканців
		3.1.3 Розвиток громадянського суспільства, зокрема молодіжного середовища
	3.2 Якісна освіта та інноваційна наука	3.2.1 Доступ до якісної дошкільної, шкільної та позашкільної освіти забезпечено для різних груп мешканців та мешканок
		3.2.2 Система підвищення кваліфікації працівників освіти сприяє покращенню якості навчання
		3.2.3 Реалізовані та запроваджені прикладні наукові дослідження
	3.3 Підвищення доступності до різнопрофільного культурного та спортивного середовища	3.3.1 Урізноманітнення творчих процесів в освітньо-культурному житті громади, включно з мультикультурним суспільством громади
		3.3.2 Спортивна інфраструктура для різних вікових груп мешканців і мешканок модернізована та розширена
	3.4 Доступна медицина та соціальні послуги для всіх груп мешканців	3.4.1 Медичні заклади реконструйовані, підвищено комфортність перебування пацієнтів та персоналу
		3.4.2 Медичні заклади забезпечено кваліфікованими спеціалістами
		3.4.3 Сфера надання соціальних послуг розширена, а її види збільшені

На розвиток економічної та соціальної сфер впливають нерозв'язані проблемні питання, головними серед яких залишаються такі:

- дефіцит та відтік кваліфікованих кадрів у галузі матеріального виробництва, комунальній та медичній сферах, старіння робочої сили;
- зниження економічної активності суб'єктів малого та середнього підприємництва або повне її припинення у зв'язку із введенням воєнного стану в Україні;
- неповна забезпеченість мешканців громади захисними укриттями та сходами, які відповідають вимогам;

- загроза пошкоджень під час воєнних дій об'єктів комунальної інфраструктури: житлового фонду, систем водопостачання та водовідведення, тепlopостачання; їх зношеність потребуватиме значних капіталовкладень;
- недостатня спроможність бюджету громади для її економічного та соціального розвитку, перерозподіл видатків на видатки стратегічного характеру;
- втрата частини доходів до місцевого бюджету через зміни у податковому законодавстві;
- постійне зростання вартості енергоресурсів (паливно-мастильні матеріали, газ, електроенергія), сировини, запасних частин та послуг сторонніх організацій;
- зношеність основних фондів та потреба у значних капіталовкладеннях для оновлення матеріально-технічної бази комунальних підприємств для забезпечення їх сталої роботи;
- високий рівень захворюваності, смертності серед населення громади;
- накопичення стихійного сміття на території громади;
- захоронення на полігоні необроблених побутових відходів.

Існують також ризики і загрози, які можуть впливати на розвиток громади, зокрема:

- імовірність повторного вторгнення РФ та Білорусі на територію Чернігівської області,
- тривалість військового стану в країні;
- негативна демографічна ситуація та продовження міграції працездатного населення в інші українські міста та до інших країн;
- нестабільна цінова політика на енергоресурси;
- нестабільність національної валюти та її девальвація;
- нестабільні надходження до місцевих бюджетів через зміни у податковому законодавстві;
- перенесення термінів реалізації інвестиційних планів на майбутнє;
- недостатній рівень внутрішніх заощаджень та купівельної спроможності населення.

У громаді існують такі екологічні проблеми:

- падіння рівня ґрунтових вод та обміління річки Остер;
- замулення каскаду ставків, зокрема й найбільшого – Ніжин-озера;
- підтоплення низки будинків біля Ніжин-озера;
- викиди великогабаритного автотранспорту (переважно транзитного);
- забруднення повітря елеваторами під час сушки збіжжя;
- спалення мешканцями побутового сміття;
- осіннє-весняне спалювання листя та трави;
- стихійні сміттєзвалища сусідніх громад (насамперед Вертіївської).

6.5 МОЖЛИВОСТІ ТА БАЖАНІ ІНІЦІАТИВИ

Таблиця 30. Перелік проєктів місцевого розвитку Ніжинської міської територіальної громади

№	Найменування проєкту регіонального (місцевого) розвитку	Чисельність населення, на яке матиме вплив реалізація проєкту, тис. осіб	Опис проблеми, на вирішення якої спрямований проєкт регіонального (місцевого) розвитку
ЗАКЛАДИ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я			
1	Оснащення сучасним медичним обладнанням КНП «Ніжинська ЦМЛ ім. М. Галицького»	0,215	Відповідне оснащення закладу дозволить наблизити медичні послуги до населення району та максимально забезпечити надання медичних послуг за Програмою медичних гарантій у найближчій кластерній лікарні
2	Придбання відеоендоскопічних стійок для КНП «Ніжинська ЦМЛ ім. М. Галицького»	0,1	Жителі громади мають високий рівень захворюваності травного тракту, верхніх його відділів, тонкого і товстого кишківника. Сучасне ендоскопічне обладнання повинно мати можливість цифрової обробки зображень
3	Придбання цифрової мамографічної системи з томосинтезом для КНП «Ніжинська ЦМЛ ім. М. Галицького»	100	Високий рівень захворюваності молочних залоз підвищує ризик розвитку раку грудей у жінок Ніжинського району, зокрема, у внутрішньо переміщених осіб, які внаслідок війни не мають змоги отримати якісні медичні послуги з діагностики
4	Придбання томографа магнітно-резонансного для КНП «Ніжинська ЦМЛ ім. М. Галицького»	186	Проєкт спрямований на підвищення рівня та якості діагностики певної низки захворювань у населення (патологій нервової системи, опорно-рухового апарату, серцево-судинної системи тощо)
5	Придбання літотриптора лазерного для хірургічного відділення з отолорингологічними, офтальмологічними, урологічними ліжками та ліжками одного дня КНП «Ніжинська ЦМЛ ім. М. Галицького»	186	Сечо-кам'яна хвороба – одне з найбільш поширених урологічних захворювань, посідає друге місце та становить 30-45 відсотків захворювань сечостатевої системи. На сьогодні в Ніжині відсутня можливість лікування сечо-кам'яної хвороби сучасним ефективним методом – лазерною літотрипсією

Продовження Таблиці 30

№	Найменування проєкту регіонального (місцевого) розвитку	Чисельність населення, на яке матиме вплив реалізація проєкту, тис. осіб	Опис проблеми, на вирішення якої спрямований проєкт регіонального (місцевого) розвитку
6	Оснащення сучасним обладнанням, інвентарем та меблями (з урахуванням інклюзії) реабілітаційного відділення КНП «Ніжинська ЦМЛ ім. М. Галицького»	100	Послуг з медичної реабілітації потребують військові та цивільне населення після різних видів травм, поранень, гострих мозкових інсультів та інших станів та захворювань. Є нагальна потреба в оснащенні відділення обладнанням, інвентарем, меблями відповідно до примірного таблицю оснащення та вимог НСЗУ
7	Придбання утилізатора для відходів (інсинератор) для КНП «Ніжинська ЦМЛ ім. М. Галицького»	100	Небезпека накопичення побутових і медичних відходів на сміттєзвалищі потребує не лише значних земельних площ для його утилізації, а й становить загрозу довкіллю
ЗАКЛАДИ ТА УСТАНОВИ СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ НАСЕЛЕННЯ (малі групові будинки, надавачі соціальних послуг, реабілітаційні заклади, регіональні центри соціальних служб, дитячі будинки сімейного типу тощо)			
1	Простір соціального відновлення та реінтеграції для постраждалих осіб унаслідок війни	1	У Ніжинській ТГ відсутні можливості для адаптації та реінтеграції осіб, які постраждали внаслідок війни. Такі сім'ї залишаються сам на сам зі своїми проблемами, часто не отримують належної соціально-правової та психологічної підтримки, зокрема у розумінні своїх проблем
2	Створення пункту соціальної підтримки «Турбота» на базі відділення адресної допомоги Територіального центру	73,2	Вразливі категорії населення потребують підтримки, адже часто залишаються на одинці зі своїми проблемами
3	Ремонт та облаштування фізично-оздоровчого простору в приміщенні Територіального центру на базі відділення денного перебування	1,377	Серед осіб похилого віку не є популярним дотримання здорового способу життя. Вони залишені сам на сам зі своїми проблемами. Відсутні програми та простори фізично-оздоровчого напрямку
4	Облаштування спортивного майданчика на подвір'ї Територіального центру	1,377	Серед осіб похилого віку не є популярним дотримання здорового способу життя. Вони залишені сам на сам зі своїми проблемами. Відсутні програми та простори фізично-оздоровчого напрямку

Продовження Таблиці 30

№	Найменування проєкту регіонального (місцевого) розвитку	Чисельність населення, на яке матиме вплив реалізація проєкту, тис. осіб	Опис проблеми, на вирішення якої спрямований проєкт регіонального (місцевого) розвитку
ЗАКЛАДИ КУЛЬТУРИ, ЗАКЛАДИ ОСВІТИ СФЕРИ КУЛЬТУРИ			
1	Комунальний заклад позашкільної мистецької освіти «Ніжинська музична школа»: створення музично-освітнього простору (центру) при школі	5	Формування цінностей, можливість розвивати мистецькі здібності, набуття початкових професійних, зокрема виконавських компетентностей, естетичного досвіду та ціннісних орієнтацій через активну мистецьку діяльність – основна мета Центру
ОБ'ЄКТИ КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ			
1	Музейна арттерапія: створення артцентру при відділі Художній музей Ніжинського краєзнавчого музею імені Івана Спаського	100	Високий рівень захворюваності молочних залоз підвищує ризик розвитку раку грудей у жінок Ніжинського району, зокрема, у внутрішньо переміщених осіб, які внаслідок війни не мають змоги отримати якісні медичні послуги з діагностики
2	Облаштування сучасного інтерактивного музейного відділу «Меморіальний будинок-музей Юрія Лисянського» (Ніжинський краєзнавчий музей імені Івана Спаського)	100	Маючи значну кількість відомих у світі видатних особистостей, які є родом з Ніжина, ми недостатньо представляємо їх на місцевому рівні, також недостатньо приділяємо увагу національній ідентичності. До таких славнозвісних постатей належить Юрій Лисянський
3	Проведення ремонтно-реставраційних робіт пам'ятника М. Гоголю	200	На головній алеї центрального скверу міста імені Миколи Гоголя розміщений один із перших встановлених у світі пам'ятників Миколі Гоголю (XIX ст.). На сьогодні бронзове погруддя Гоголя та оформлений навколо простір потребують ремонтно-реставраційних робіт
4	Створення та облаштування музейного комплексу «Ніжин підземний»	200	Підземні приміщення, знайдені на території Всіхсвятської церкви, представляють привабливу локацію для створення комплексу «Ніжин підземний». Площа забудови під об'єктом становить 96,5 м ² , загальний будівельний об'єм – 289,5 м ³

Продовження Таблиці 30

№	Найменування проєкту регіонального (місцевого) розвитку	Чисельність населення, на яке матиме вплив реалізація проєкту, тис. осіб	Опис проблеми, на вирішення якої спрямований проєкт регіонального (місцевого) розвитку
5	Створення атракційного комплексу «Поштова станція»	200	Пам'ятка архітектури місцевого значення XVIII ст. – це комплекс споруд, які розміщені в історичній частині міста і знаходяться в занедбаному стані
6	Облаштування системи нічного освітлення на пам'ятках архітектури та об'єктах історично-культурної спадщини	66,747	Відсутнє підсвічування пам'яток архітектури в нічний час, що може призвести до їх пошкодження. Туристи не можуть відвідувати пам'ятки у темний час доби
СПОРТИВНІ СПОРУДИ ТА ОБ'ЄКТИ ЗАКЛАДІВ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ І СПОРТУ			
1	Реконструкція трибун стадіону «Спартак»	66,747	Трибуни на міському стадіоні перебувають у аварійному стані, що може призвести до нещасного випадку під час спортивних заходів
2	Будівництво фізкультурно-оздоровчого комплексу з басейнами (типової будівлі басейну «H2OClassic») по вул. Незалежності, 22, м.ЗНіжин	66,747	У Ніжині недостатня кількість місць для активного відпочинку та проведення спортивних змагань
ОБ'ЄКТИ БЛАГОУСТРОЮ			
1	Реконструкція парку імені Т. Шевченка	66,747	На території парку імені Т. Шевченка тривалий час не проводилася реконструкція, значна частина парку занедбана та не використовується. Недостатня кількість місць для відпочинку та активного дозвілля у місті в цілому
2	Облаштування сучасного інтерактивного музейного відділу «Меморіальний будинок-музей Юрія Лисянського» (Ніжинський краєзнавчий музей імені Івана Спаського)	66,747	На території парку тривалий час не проводилася реконструкція, значна частина парку занедбана та не використовується. Недостатня кількість місць для відпочинку та активного дозвілля у місті в цілому
3	Облаштування сучасного інтерактивного музейного відділу «Меморіальний будинок-музей Юрія Лисянського» (Ніжинський краєзнавчий музей імені Івана Спаського)	66,747	На території парку тривалий час не проводилася реконструкція, значна частина парку занедбана та не використовується. Недостатня кількість місць для відпочинку та активного дозвілля у місту в цілому

Продовження Таблиці 30

№	Найменування проєкту регіонального (місцевого) розвитку	Чисельність населення, на яке матиме вплив реалізація проєкту, тис. осіб	Опис проблеми, на вирішення якої спрямований проєкт регіонального (місцевого) розвитку
4	Створення скверу «Героїв-рятівників» (район Космонавтів)	66,747	Мешканцям цього району не вистачає зелених зон для відпочинку
5	Санація територій біля водойм, у лісовій місцевості, їх облаштування для організованого відпочинку та занять спортом, зокрема для маломобільних груп мешканців та мешканок, родин з дітьми тощо	66,747	Території біля водойм та в лісовій місцевості не пристосовані до організованого відпочинку та занять спортом
6	Будівництво сучасної міської набережної на р. Остер із забезпеченням безбар'єрності та інклюзії	66,747	Набережна р. Остер захаращена та не пристосована для відпочинку мешканців
ІНШІ ПРОЄКТИ, СПРЯМОВАНІ НА ВІДНОВЛЕННЯ РЕГІОНУ ТА ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ			
1	«Історична ретроспектива: перформанс “Ніжин О’Жив”»	3	Проєкт спрямований на вирішення проблеми недостатньої обізнаності й розуміння мешканців громади та гостей міста історичної спадщини і внеску різних історичних постатей у розвиток міста Ніжина
2	«Покровський ярмарок: вікова традиція»	6	Сьогодні багато традицій і звичаїв стикаються з ризиком зникнення під впливом глобалізації, сучасного способу життя і віддаленості культури від коріння. Тому збереження вікових традицій та реалізація проєкту «Покровський ярмарок: вікова традиція» – один із шляхів вирішення цієї проблеми
3	«Велич смаку: фестиваль “Його величність ніжинський огірок”»	2	Увага та інтерес громадськості до витонченого скарбу Ніжина – ніжинського огірка, а саме проведення фестивалю «Його величність ніжинський огірок» – дозволить ефективно вирішити проблему недостатнього привернення уваги до міста та забезпечити його сталий розвиток у майбутньому

Продовження Таблиці 30

№	Найменування проєкту регіонального (місцевого) розвитку	Чисельність населення, на яке матиме вплив реалізація проєкту, тис. осіб	Опис проблеми, на вирішення якої спрямований проєкт регіонального (місцевого) розвитку
4	«АртСфера: сила творчості для реконвалесценції»	1	Місто зіткнулося з нестачею сучасних культурних територій та програм, призначених для підтримки та відновлення учасників бойових дій. Проєкт «АртСфера: сила творчості для реконвалесценції» пропонує вирішення проблеми через мистецтво та культурні заходи
5	Облаштування системи нічного освітлення на пам'ятках архітектури та об'єктах історично-культурної спадщини	0,6	У парку культури і відпочинку ім. Т. Шевченка є територія, яка в минулому столітті збирала сотні жителів міста, а сьогодні є непридатною для проведення культурних заходів. Це втрачена можливість для збагачення культурного життя нашого міста та створення унікальних місць для спілкування мешканців і туристів із різних куточків країни.

ВИСНОВКИ

Попри жорстокі дії РФ, Ніжинська МТГ впевнено рухається до перемоги та має амбітні плани щодо відбудови та розвитку своїх територій.

Принципи, яких ми дотримуємося, є спільними для всіх громад України.

Перший з них – це принцип децентралізації. Починаючи з 24 лютого 2022 року, в Україні від війни тією чи іншою мірою постраждала фактично кожна громада. Але більшість з них виявилася спроможною вчасно та релевантно відреагувати на виклики війни самостійно. Ми вважаємо, що це важливий результат реформи децентралізації в Україні. Схиляємось до думки, що і процес відбудови має бути децентралізованим. Ніхто не знає потреби громади зсередини краще, аніж органи місцевого самоврядування та мешканці громади. Лише на цьому рівні можна визначити сфери, які насамперед потребують відновлення, та перспективи подальшого розвитку.

Другий принцип – починати відбудову громади одразу, коли це стає можливим, не чекаючи остаточної перемоги над ворогом. Нещодавно Україна відзначала 80 років з моменту визволення Києва від нацистів. Зауважимо, що відбудова звільненого Києва почалася одразу після їхнього відступу, тобто у 1943 році. Цей підхід є абсолютно виправданим та дозволяє громадам швидко відновитися, вберегти громаду від відтоку населення та релокації бізнесу.

Третій принцип – build back better, тобто «відбудувати краще, ніж було». Значною мірою українська інфраструктура була успадкована від радянської епохи та копіювала усі її недоліки. Процеси відновлення дозволяють нам не лише відновити зруйноване, але й створити нові системи, керуючись насамперед принципами людино-центричності та екологічності.

Четвертий принцип – необхідно підвищувати професійний рівень працівників органів місцевого самоврядування через запозичення успішних кейсів та навчання. А також шукати шляхи подолання кадрового голоду в тій чи іншій громаді.

П'ятий принцип – партисипація, тобто залучення громадськості до ухвалення стратегічних рішень та посилення реальної демократії. Необхідно дослуховуватися до думки громадян, відбудовуючи громади, зважати на реальні потреби населення та залучати громадськість до розробки планів відновлення та розвитку.

Шостий принцип – розвивати інструменти підвищення спроможності громад. Зокрема, йдеться про можливість прямого залучення коштів та матеріально-технічної допомоги без посередницької ролі держави. Треба стимулювати громади до більшої комунікації для розуміння потреб та у випадку необхідності надання допомоги іншим громадам. Можемо навести приклад: навесні 2022 року Ніжин вже

мав достатньо гуманітарної допомоги. Тож коли війська РФ відступили від Чернігова та інших сусідніх громад, ми відправили десятки тон допомоги іншим громадам.

Україна активно рухається до демократичного майбутнього, тож ми високо цінуємо можливість вивчати досвід іноземних держав, саме тому активно працюємо за напрямами розширення партнерських зв'язків та шукаємо міста-побратими за кордоном.

У Профілі громади використовувалися фотографії Владислава Содея (Програма USAID DOBRE), Олександра Малаша, Лілії Журко.

Над створенням Профілю громади працювали:

Виконавчі органи Ніжинської міської ради:

Управління освіти

Фінансове управління

Управління житлово-комунального господарства та будівництва

Управління культури і туризму

Структурні підрозділи виконавчого комітету Ніжинської міської ради:

Відділ міжнародних зв'язків та інвестиційної діяльності

Відділ економіки

Відділ з питань надзвичайних ситуацій, цивільного захисту населення, оборонної та мобілізаційної роботи

Відділ інформаційно-аналітичної роботи та комунікацій з громадськістю

Відділ містобудування та архітектури

Відділ у справах сім'ї та молоді

Відділ з питань фізичної культури та спорту

- Wright, J. G., 1997. The effects of the 1997 El Niño on the marine biota of the western tropical Pacific. *Deep-Sea Res.* 44: 1171–1191.
- Wright, J. G., 1998. The 1997 El Niño in the western tropical Pacific: a review. *Deep-Sea Res.* 45: 171–197.
- Wright, J. G., 1999. The 1997 El Niño in the western tropical Pacific: a review. *Deep-Sea Res.* 46: 131–164.
- Wright, J. G., 2000. The 1997 El Niño in the western tropical Pacific: a review. *Deep-Sea Res.* 47: 101–130.
- Wright, J. G., 2001. The 1997 El Niño in the western tropical Pacific: a review. *Deep-Sea Res.* 48: 1–30.
- Wright, J. G., 2002. The 1997 El Niño in the western tropical Pacific: a review. *Deep-Sea Res.* 49: 1–30.
- Wright, J. G., 2003. The 1997 El Niño in the western tropical Pacific: a review. *Deep-Sea Res.* 50: 1–30.
- Wright, J. G., 2004. The 1997 El Niño in the western tropical Pacific: a review. *Deep-Sea Res.* 51: 1–30.
- Wright, J. G., 2005. The 1997 El Niño in the western tropical Pacific: a review. *Deep-Sea Res.* 52: 1–30.
- Wright, J. G., 2006. The 1997 El Niño in the western tropical Pacific: a review. *Deep-Sea Res.* 53: 1–30.
- Wright, J. G., 2007. The 1997 El Niño in the western tropical Pacific: a review. *Deep-Sea Res.* 54: 1–30.
- Wright, J. G., 2008. The 1997 El Niño in the western tropical Pacific: a review. *Deep-Sea Res.* 55: 1–30.
- Wright, J. G., 2009. The 1997 El Niño in the western tropical Pacific: a review. *Deep-Sea Res.* 56: 1–30.
- Wright, J. G., 2010. The 1997 El Niño in the western tropical Pacific: a review. *Deep-Sea Res.* 57: 1–30.
- Wright, J. G., 2011. The 1997 El Niño in the western tropical Pacific: a review. *Deep-Sea Res.* 58: 1–30.
- Wright, J. G., 2012. The 1997 El Niño in the western tropical Pacific: a review. *Deep-Sea Res.* 59: 1–30.
- Wright, J. G., 2013. The 1997 El Niño in the western tropical Pacific: a review. *Deep-Sea Res.* 60: 1–30.
- Wright, J. G., 2014. The 1997 El Niño in the western tropical Pacific: a review. *Deep-Sea Res.* 61: 1–30.
- Wright, J. G., 2015. The 1997 El Niño in the western tropical Pacific: a review. *Deep-Sea Res.* 62: 1–30.
- Wright, J. G., 2016. The 1997 El Niño in the western tropical Pacific: a review. *Deep-Sea Res.* 63: 1–30.
- Wright, J. G., 2017. The 1997 El Niño in the western tropical Pacific: a review. *Deep-Sea Res.* 64: 1–30.
- Wright, J. G., 2018. The 1997 El Niño in the western tropical Pacific: a review. *Deep-Sea Res.* 65: 1–30.
- Wright, J. G., 2019. The 1997 El Niño in the western tropical Pacific: a review. *Deep-Sea Res.* 66: 1–30.
- Wright, J. G., 2020. The 1997 El Niño in the western tropical Pacific: a review. *Deep-Sea Res.* 67: 1–30.
- Wright, J. G., 2021. The 1997 El Niño in the western tropical Pacific: a review. *Deep-Sea Res.* 68: 1–30.
- Wright, J. G., 2022. The 1997 El Niño in the western tropical Pacific: a review. *Deep-Sea Res.* 69: 1–30.
- Wright, J. G., 2023. The 1997 El Niño in the western tropical Pacific: a review. *Deep-Sea Res.* 70: 1–30.
- Wright, J. G., 2024. The 1997 El Niño in the western tropical Pacific: a review. *Deep-Sea Res.* 71: 1–30.
- Wright, J. G., 2025. The 1997 El Niño in the western tropical Pacific: a review. *Deep-Sea Res.* 72: 1–30.

